

Propolisul, un antibiotic natural de ajutor în infecțiile respiratorii

PAGINA 5

Castanele scad riscul de infarct, tratează varicele și întăresc mușchii

PAGINA 8

Rochiile de mireasă pentru sezonul toamnă-iarnă

PAGINA 9

Anul XIV Nr. 708 Duminică 16 octombrie 2016

Informația de **Duminică**

Se distribuie împreună cu Informația Zilei

Scriitorul maghiar Bőlöni György și sătmăreanca Otilia Cosmutza au fost primii care au vorbit despre succesul lui Brâncuși la Paris

Publicăm în acest număr un articol semnat de un scriitor maghiar despre Constantin Brâncuși. Tot în premieră publicăm câteva materiale și o fotografie a lui Brâncuși tânăr. Este vorba despre Bőlöni György, un ziarist care s-a remarcat ca biograf al marelui poet Ady Endre și despre soția sa, Otilia Marchiș-Cosmutza, fiica unui preot greco-catolic din ținuturile sătmărene. Bőlöni György este cel care l-a condus pe poetul din Meceniș prin ungherele întunecate ale Parisului.

Din micul cerc de artiști, poeți, ziaristi, boemi, români și maghiari, s-au desprins câteva personalități. Toate au gravitat în jurul lui Brâncuși. Dar nu acest lucru este important, ci faptul că acei tineri au făcut artă, artă adevărată. Maghiarul Bőlöni este printre primii critici de artă care au văzut în Constantin Brâncuși unul dintre

cei mai mari artiști ai începutului de secol. Atunci, în 1925, el deplânge soarta artiștilor maghiari, care, spre deosebire de românul Brâncuși care nu face decât artă, nu vor decât "carieră și afirmare". Bőlöni György s-a căsătorit cu Otilia, fiica preotului greco-catolic din Satu Mare. După ce și-a făcut studiile la Carei, pleacă în lumea largă. Face înconjurul lumii, pentru ca apoi să se stabilească la Paris.

Secretară a marelui scriitor Anatol France, corespondentă a revistei Luceafărul, sătmăreanca Otilia Marchiș, cunoscută sub numele de Otilia Cosmutza, este cea care îi va face cunoștință lui Constantin Brâncuși cu domnișoara Pogany, o frumoasă ungheroaică din Budapesta, căreia îi va face Brâncuși celebrele statui, ajunse azi la zeci de milioane de dolari.

Continuare în pagina 7

Poză cu Brâncuși trimisă de Otilia Cosmutza de la Paris revistei Luceafărul și publicată în premieră de Informația de Duminică

Nicolae Alexandrescu a transformat școala din Medișă în muzeu

PAGINA 4

Astra a fost desființată în 1950 și patrimoniul confiscat de administrațiile locale

Despărțământul Satu Mare al Astei traversează după Marea Unire de la 1918 o grea perioadă, susținerea activităților culturale și de învățământ izbindu-se de cele mai multe ori de acute lipsuri bănești. În perioada interbelică a existat totuși o relativă dezvoltare a publicațiilor sătmărene.

Întâlnim deseori și o atitudine critică referitoare la o pasivitate a Astei. Presa vremii semnaleză destul de des (în special ziarul Satu Mare) unele disfuncționalități ale Astei, legate în special de aspectele financiare ale organizației.

PAGINA 3

Fostul premier britanic David Cameron are un nou loc de muncă

David Cameron, fostul premier al Marii Britanii care a demisionat în urma referendumului privind Brexit, are un nou loc de muncă. David Cameron a militat pentru rămânerea Marii Britanii în Uniunea Europeană

Fostul premier britanic, în vârstă de 50 de ani, s-a angajat la National Citizens Service Trust (NCS), fără să fie plătit.

NCS este un program britanic de dezvoltare personală și socială, pe bază de voluntariat, adresat adolescenților cu vârste cuprinse între 15 și 17 ani din Anglia și Irlanda de Nord.

Regele Thaiandei a murit

Regele Thaiandei, Bhumibol, a murit joi, la vârsta de 88 de ani. El fusese internat în urmă cu câteva zile într-un spital din Bangkok. Bhumibol, cu o domnie de 70 de ani și 126 de zile, era cel mai longeviv monarh în viață, fiind totodată pe locul 17 în topul celor mai lungi domnii din istorie.

Suveran constituțional, Bhumibol a fost Șeful Statului și Protectorul Religios al Thaiandei. Moartea sa alimentează cu incertitudini viitorul politic, economic și social al Thaiandei, țară care îl considera Dumnezeu. Specialiștii în problemele Asiei de Sud-Est spun că pericolul izbucnirii unui război civil în această țară este mai real ca oricând.

Conform succesiunii la tron, noul rege al Thaiandei va fi Maha Vajiralongkorn (64 ani), o figură extrem de controversată și excentrică.

Sicriul regelui Bhumibol al Thaiandei a fost scos vineri în cadrul unei procesiuni din spitalul din Bangkok și a fost transportat la Palatul Regal, unde vor începe ritualurile funerare.

Drapelele vor fi arborate în bernă pe toate clădirile oficiale timp de o lună, iar perioada de doliu va fi de un an, timp în care funcționarii trebuie să se îmbrace în negru.

Pictorul băimărean Adrian Ghenie a fost trecut între maeștrii artei românești

La numai 39 de ani, Adrian Ghenie e pe lista scurtă a celor mai mari case de licitații din lume, iar lucrările sale sunt achiziționate și expuse de cele mai mari și cunoscute muzee.

Cel mai recent record înregistrat de opera lui Ghenie a avut loc cu câteva zile în urmă, la data de 6 octombrie 2016, cu ocazia unei licitații londoneze, una dintre cele două lucrări participante, "Nickelodeon", fiind adjudecată pentru 7,109,000 lire sterline. Adrian Ghenie va fi prezent în Licitația de Toamnă a casei Artmark, dedicată unui top de 100 artiști români cel mai bine tranzacționati.

PAGINA 10

EVENIMENT

Karol Wojtyła a devenit Papă la 16 octombrie 1978

Karol Wojtyła s-a născut într-o familie modestă, fiu al unui ofițer în retragere. Când era în vârstă de 9 ani și-a pierdut mama. După absolvirea liceului Marcin Wadowita, s-a înscris, în anul 1938, la cursurile Facultății de Litere și Filozofie a Universității Jagiellone din Cracovia. În timpul celui de-al doilea război mondial și al ocupației naziste a Poloniei, Universitatea Jagiellonă a fost închisă și Karol Wojtyła a fost nevoit să muncească într-o fabrică de produse chimice. Și-a pierdut tatăl în 1941.

Din anul 1942 a urmat studii universitare de teologie la Cracovia, sub îndrumarea cardinalului Adam Sapieha, și la 1 noiembrie 1946 a fost hirotonit ca preot catolic, la Cracovia. La scurt timp după aceea, a fost trimis la Vatican, unde a studiat, la Universitatea Papală Angelicum, sub îndrumarea dominicanului Garrigou-Lagrange. În 1948, a obținut doctoratul în teologie cu o teză despre „Credința în gândirea Sfântului Ioan al Crucii”. Reîntors în Polonia, deține mai multe parohii în Cracovia și obține în acest timp doctoratul în Filosofie și o teză despre filosoful german Max Scheler. În 1953 i se încredințează catedra de Teologie morală și etică socială la Facultatea de Teologie din Cracovia. Când aceasta a fost desființată, în 1954, este numit profesor de Etică la Universitatea Catolică din Lublin. În acest oraș fondează un Institut de Morală creștină, a cărui direcție o va deține până în 1978.

Papa Pius al XII-lea (1939-1958) îl numește, la 4 iulie 1958, episcop titular de Ombi și auxiliar de Cracovia, iar peste câteva luni, la 28 septembrie, în catedrala Wawel din Cracovia, este hirotonit episcop. În această epocă și-a ales ca deviză „Totus tuus” („Al tău întru totul”), în semn de devoțiune față de Fecioara Maria. Papa Paul al VI-lea (1963-1978) l-a numit, la 13 ianuarie 1964, arhiepiscop de Cracovia, iar la 26 iunie 1967, a fost făcut cardinal. Imediat după decesul Papei Ioan Paul I (aflat în scaunul papal în intervalul august-septembrie 1978), a fost ales papă la 16 octombrie 1978, cel de-al 264-lea urmaș al Sfântului Petru. A luat numele de Ioan Paul al II-lea și a fost încoronat ca Suveran Pontif la 22 octombrie 1978. Este primul papă polonez din istorie și unul dintre puținii care nu s-au născut în Italia, primul de la Papa Adrian al VI-lea în 1522. Pontificatul papei Ioan Paul al II-lea a fost unul dintre cele mai lungi, al treilea ca durată.

La 13 mai 1981, Ioan-Paul al II-lea a scăpat dintr-un atentat. La 6 ianuarie 1995, Poliția din Manila, Filipine a dejuca Operațiunea Bojinka, care era de fapt un plan pentru uciderea lui Ioan Paul al II-lea. După o lungă suferință pricinuită de boala Parkinson, manifestă încă din 1990, se stinge din viață în reședința sa papală din Vatican în ziua de 2 aprilie 2005 la ora 19,37.

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef supliment - Adriana Zaharia (Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15

Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Ce ar face, ungerii, când le-ar cuvînta încă o dată de pe tron împăratul Iosif în chipul următor: "Ungurilor! Acum este epoca libertății, eu am pus filosofia, ca să fie dătătoare de legi în împărăția mea, fiți liberi toți, vorbiți ce vreți, însă numai nemțește; ridicăți-vă școale și învățați, însă, numai nemțește; ridicăți-vă teatre și tipografii, faceți și tipăriți ce vă place, însă numai nemțește; lăpădați-vă portul național și limba voastră, ca să fie numai o limbă (...)"

Discursul lui Simion Bărnuțiu în fața adunării de la Blaj (VII)

Simion Bărnuțiu s-a născut la 21 iulie 1808 în localitatea Bocșa, județul Sălaj, și a decedat la 28 mai 1864, în localitatea Sănmihaiu Almașului. El a fost un onorant om politic român, istoric, filosof și profesor universitar, unul dintre principalii organizatori ai Revoluției Române de la 1848-1849 din Transilvania.

În 14 mai 1848 a ținut un important discurs în Catedrala din Blaj, intrat în istorie ca "Discursul de la Blaj." Acest amplu discurs a fost preluat din lucrarea: "1848 la Români", realizată de Cornelia Bodea la Editura Științifică și Enciclopedică, București, p. 446-459.

În următoarele numere ale suplimentului de cultură Informația Zilei de Duminică vă prezentăm fragmente din discursul marelui patriot român Simion Bărnuțiu.

XXXIX. Ce ar face, ungerii, când le-ar cuvînta încă o dată de pe tron împăratul Iosif în chipul următor: "Ungurilor! acum este epoca libertății, eu am pus filosofia, ca să fie dătătoare de legi în împărăția mea, fiți liberi toți, vorbiți ce vreți, însă numai nemțește; ridicăți-vă școale și învățați, însă, numai nemțește; ridicăți-vă teatre și tipografii, faceți și tipăriți ce vă place, însă numai nemțește; lăpădați-vă portul național și limba voastră, cea necultă, pentru că așa cere unitatea și salutul statului, ca să fie numai o limbă în școale și în teatre, în case și în piațe, în biserică și în județe". Au n-ar ridica ungerii iarăși furci ca să spînzure portul nemțesc, cum au făcut, după moartea împăratului Iosif? Ce ar zice și cum s-ar purta germanii, când i-ar face alt Napoleon Bonaparte ca să-și lepede limba cea aspră și când le-ar impune limbă, legi, guvern și datine frînțești, fire-ar acestea cit de liberale, chiar și pînă la gradul cel mai înalt republican? Cum s-ar mulțumi cu rusismul cabinetele, dietele și universitățile de la Pesta pînă la Berlin și Gottinga, când i-ar mai constrînge rusul pe ungeri și germanii la limba și la religia ortodoxă, apoi să-l îmbrace de o sută de ori mai liberalmente decît e îmbrăcat maghiarismul? Acum închipuiți-vă, că vin niște deputați de la dieta ungurească în mijlocul acestei adunări și încep, a cuvînta în chipul următor: "Românilor! Astăzi e, ziua libertății tuturor, pentru voi încă sînt puse scaune la masa libertății, veniți de ședeți și voi judecători de la comitate pînă la cancelaria de curte și luați parte la toate onorurile politice și militare, însă numai cei ce știți ungereste ca ungerii născuți; acum e ziua dreptății pentru toți, veniți toți cei asupriți și dăunați, de luați dreptate ieftină și repede, însă vedeți ca să vă fie scrise instanțele ungereste și să vă luați totdeauna cite un unger lingă voi, ca să vorbească pentru voi la judecător, pentru că, știți că mama noastră cea dulce, patria comună, nu mai suferă în județe altă limbă, fără numai cea ungurească, nici să i se plîngă cineva, fără numai cu lacrimi ungereste; astăzi e ziua luminii, școalele țării sînt deschise și pentru voi, nu ca înainte de împăratul Iosif, învățați drept aceea toți și vă luminați, însă numai ungereste, pentru că așa cere unitatea statului!" Nu vă întreb, dacă s-ar afla români, care să accepte vreo dirigătorie, în care văd că le caută să lucre în contra națiunii sale, pentru că vinzătorii au fost la toată națiunea și vor fi; nu vă întreb, dacă vor merge românii, la judecători, când vor vedea dreptatea legată de limba ungurească, și la școalele

ungurești, când va fi acoperită lumina-re cu limba ungurească; ci vă întreb: Au este aceea libertate, care leagă onorurile țării numai de o limbă în țara aceea unde sînt mai multe limbi; au dreptate e aceea, care o face statul numai celor ce știu ungereste; lumină adevărată e aceea, de la care oprește statul pe toți cei ce nu știu ungereste? Eu zic că aceasta nu e libertate, nici dreptate, ci este o calamitate mare pe acele popoare nefericite, care au căzut în astă groapă întunecoasă ce poartă nume de stat.

XL. Ce folos va avea națiunea română de libertatea de tipar, care o promit ungerii, când tipografia cea liberă nu va umbla fără numai pe folosul ungerismului, și dacă va cuteza vreun român a apăra interesele națiunii sale, tiparul ungeresc îl va nota înaintea lumii ca pe un criminal și județele îl vor certa? Ce-i vor folosi miniștrii cei responsabili ai națiunii ungurești, care nu vor suferi în sinul lor nici un element străin neasemănat? Ce-i vor folosi chiar și la aceea întimplare, când ar fi români toți miniștrii din Buda-Pesta, dacă aceștia nu înfățișează națiunea română și interesele ei? Apoi dieta cea anuă au nu va fi aceea dieta țării și a națiunii ungurești, legiferă, persecutătoare și stingătoare de națiuni? Care român poate crede că dieta asta va purta grije pentru înflorirea românilor prin cultură națională, când ne-o spun în față că sub coroana ungurească nu pot fi mai multe națiuni?

XLI. Egalitatea civilă? Aceasta atunci ar avea loc în stat, când ar apăra legile statului într-o formă pe toți cetățenii și le-ar face dreptate, fără ca să-i întrebă dacă sînt nobili sau plebei, miseri sau avuți, creștini sau păgîni, albi sau negri, barbari sau români și când le-ar deschide calea spre câștigarea mijloacelor vieții și spre cultura tuturor într-o formă; însă lucrurile nu merg așa, ci din contră vedem că la județe își face dreptate sieși fiecare națiune, și afară de acestea își cearcă fiecare numai fericea și cultura sa; și în specie ungerii și sașii, de când locuiesc împreună cu românii, numai într-aceea se adoperă, cum să le iee locurile și cum să-i țină în paupertate și în întuner. Deci nu poate să zică nimenia că românului tot una îi e, dacă îl va judeca județ unguresc sau săesc, sau din contră un județ ales și așezat de români.

Știu că ungerului și sașului nu-i e tot atît, de cine să fie judecat; pentru aceea și-au apărât ei totdeauna cu atîta furoare privilegiile chiar și asupra altora: pentru ce au cuprins ei toate dirigătoriile lingă împărat, la guvern și

la toate județele, și pentru ce vreau să le facă acum toate ungeresti? Doară ca să facă dreptate și ușurare românilor? Nicidecum; ci chiar din contră, ca să-și facă singuri dreptate loruși, și românului să nu-i rămînă nici un mijloc de apărare; ci știu că dreptatea e cum o fac oamenii, și fiind oameni și judecătorii judecînd fiecare după plecarea și patima sa, ca toți oamenii, de i-ai îngrădi cu o mie de legi, totuși: "plus valet favor in iudice, quam miile leges in codice"; de unde urmează, că nici o națiune nu poate spera dreptate pentru sine și pentru fiii săi, cînd e supusă la județele altei națiuni, căci dreptatea nu depinde numai de la legi bune, ci și de la judecători buni și drepti; și precum nu poate fi nimeni judecător drept în cauza sa, așa nu poate să fie nici o națiune judecătoare dreaptă peste alte națiuni. În deșert vorbesc de independența județelor, pentru că fiecare județ va judeca totdeauna după plăcerea și în folosul celui ce l-a așezat, temîndu-se ca să nu-l răstoarne; în deșert se zice că judecătorului se cade a fi mai presus de toate respectele de confesiune, de naționalitate, de naștere și altele asemenea; în deșert, pentru că această lege morală nu garantează dreptate nici plebeului la județul aristocraților, nici Iudeului la județul creștinului, nici românului la județele ungeresti și săsești; aceștia vor face totdeauna plăcere și vor cere folosul particular al castei, confesiunii și națiunii de care se țin. La județele aceste ungeresti, firește că și limba încă va fi ungurească; românul nu va putea duce nici un proces în limba lui; mărturisirile românilor sau ale altora mărturisiri și documente asupra românilor aceștia nu le vor înțelege; nu se vor putea înțelege nici cu advocații, nici cu judecătorii, nici aceștia cu românii; și românii numai atunci vor ști cum le-au curs legea pe la județe, cînd vor vedea pe executorii că le iau ereditatea și-i duc la furci.

XLII. Acum judecați, cum va putea fi românul egal cu ungerul înaintea legii în asemenea împrejurări, cînd românul numai cu gura ungerului va putea vorbi cu judecătorii și aceștia vor judeca toți după plăcerea ministrului dreptății ungeresti, acestei dreptăți de cabinet, care îi ucide de 904 de ani pe români!

XLIII. De egalitate religioasă nici nu mai voi să vorbesc. Ce egalitate pot să aștepte românii în anu 1842, cînd

Biserica greco-catolică din Bocșa, unde se află mormântul lui Simion Bărnuțiu

încă în anul 1842 deputații ungerilor în Cluj stau de episcopii românilor, ca să traducă numai decît cărțile bisericești în limba ungurească? Frăția asta nouă a ungerilor către miniștrii bisericii române va sta numai într-aceea, că-i vor mulțumi pre unii, episcopi sau preoți mai de frunte, ca prin aceștia să-i tîmînde și să-i înșele pe toți cu vorbe bune și speranțe mincinoase. Văstu-ați numai înainte de oare-cîți ani biserica unită din Boian coperită cu tui de cucuruz și altarul îngropat în nea; văstu-ați casa popii unit din Abuș, mai umilită decît o colibă de munte, desgrădită cu totul și fără de nici un edificiu de economie?

Cine să creadă, că după unirea asta nouă politică vor fi mai bine prevăzuți preoții, mai bine coperite bisericile și casele lor? Domeniul bisericii române din Oarda, poses în sute de ani, l-a perdut biserica română la 1714, sub uniune, cu proces de o zi. Iată ce egalitate a produs uniunea religioasă! Dacă a produs o egalitate ca aceasta uniunea cea sacră, ce egalitate se poate aștepta de la uniunea cea profană, care se urzește acum!

XLIV. Se promite mai încolo ridicarea servitutei, inundu-se Ardealul cu Ungaria. Asta o cred. Ci eu cred că se va ridica și dacă nu se va uni, pentru că i-a venit timpul ca să cadă. O putere cumplită și nevăzută, care lucră în contra despotismului pretutindenea, lucră demult și la surparea acestei cetăți barbare și murii ei se vor răsturna amuși pe aceia care nu vor să o dărîme din amoare cătră omniren. Vedem că ea s-a șters în Ungaria; și va cădea și în Ardeal; dar dacă se va face Ardealul țeară ungurească prin uniune, atunci libertatea românilor nu va costa doară nici un an, și iarăși va cădea în servitute; și pentru ce? Pentru că în țeara ungurească și libertatea încă va fi ungurească, și aceasta va fi legată de condițiuni, care românul nu le va putea împlini sau nu le va împlini după așteptarea și plăcerea ungerilor; ungerii vor da libertate numai celor ce vor voi a se face ungeri, pe aceștia îi vor ajuta la dirigătorii politice, scolastice, bisericești etc., le vor face venituri și îi vor lauda în public; iar din contră pe care îi vor simți că nutresc sentimente naționale, îi vor depărta și îi vor certa. Care cunoaște firea românilor poate prevedea că nu se vor supune așa ușor la măsurile ungeritoare; ungerii îi vor lua cu rîul, ca să-i ungurească prin școală, biserică și prin toate mijloacele cele mai egoistice, care îi pot veni în minte unui guvern teroristic și tiranos. Românii nu vor asculta, le vor sta în contră, și așa îi vor lipsi de libertate, cum i-au lipsit în secolii trecuți nu numai pe români, ci chiar și pe frații lor. Ce cugetați, dacă scrie Wesselenyi înainte cu oarecîți ani, că numai a celor români să se dee drepturi de cetățeni, care se vor face ungeri, au nu o va pune condițiunea asta ministerul și dicta ungurească acum după ce va avea putere nemărginită peste români? Ba o va pune fără îndoință; și eu cred că și ștergerea servitutei cea de acum e numai o rimă în unghia a tot înghițătorului ungerism, cu care vreau să-i prindă pe români ca pe niște pești fără de pricepere.

***

Fragmente din discursul marelui patriot român Simion Bărnuțiu veți citi în numerele următoare ale suplimentului Informația Zilei de Duminică.

Ioan Corneanu, *Lacrima Istrăuan din cartea în manuscris intitulată "Cronicari Români din Ardeal"*

În perioada august 1940 - august 1945, Astra sătmăreană a fost anihilată, actele și bibliotecile ei dezorganizate și distruse. Astra - mamă a mai activat până în 1948, când a fost, mai întâi contopită în patrimoniul cultural al Republicii Populare Române. Ulterior, în 1950 Astra a fost desființată și patrimoniul ei confiscat de administrațiile locale, prin HCM nr. 399 din 14 aprilie 1950 și prin Ordinul Ministerului de Interne nr. 470470 din 25 mai 1950.

ISTORIE

Astra a fost desființată în 1950 și patrimoniul confiscat de administrațiile locale

În perioada interbelică, Despărțământul Satu Mare s-a lovit de numeroase lipsuri financiare

Despărțământul Satu Mare al Astei traversează după Marea Unire de la 1918 o grea perioadă, susținerea activităților culturale și de învățământ izbîndu-se de cele mai multe ori de acute lipsuri bănești. În perioada interbelică a existat totuși o relativă dezvoltare a publicațiilor sătmărene.

Acestea reprezintă în perioada sus amintită un bogat izvor de informație cu privire la acțiunile membrilor Astei, a manifestărilor asociațiunii, dar întâlnim deseori și o atitudine critică referitoare la o pasivitate a Astei. Presa vremii semnaleză destul de des (în special ziarul Satu Mare) unele disfuncționalități ale Astei, legate în special de aspectele financiare ale organizației. Se semnaleză de multe ori slaba implicare a funcționarilor români (care într-adevăr și după Unire, sunt încă minoritari în aceasta regiune) care câteodată "uită" să-și plătească cotizațiile.

La data de 12 iulie 1923 se înființează despărțământul Carei avînd următoarea componență: canonicul Gheorghe Mureșan - președinte, Octavian Cămpian - secretar, preotul Ludovic Vida - casier, învățătorul Gheorghe Pteancu - bibliotecar. Intensificarea și cunoașterea mai largă a activității de propagandă a dus la editarea, în luna iunie 1925, a unei reviste intitulate Sentinela de Nord, care a apărut (lunar) timp de șapte numere, ultimul fiind cel din luna decembrie 1925, după care din motive financiare își va înceta apariția. Printre cei mai înflăcărați luptători împotriva tendințelor de deznaționalizare a românilor din Transilvania, pentru drepturile lor politice, școlare și culturale se numără și preotul Constantin Lucaci (1860-1920), fratele dr. Vasile Lucaci. Acesta a participat activ la desfășurarea activității „Astei” în nord-vestul țării, a fost membru al P.N.R. și a fost ales membru în conducerea „clubului alegătorilor” din comitatul Sătmăra, închinându-și viața ideii de unitate politico-statală, idee ce a constituit pentru poporul român, în toată perioada epocii moderne, una dintre preocupările principale ale intelectualității române.

Regrete pentru activitatea slabă, în 1925

Președintele Astei Satu Mare, dr. Eugen Seleș publică în cotidianul local Satu Mare (decembrie 1925) următorul text: „Astra ne cheamă... A trecut anul de când în coloanele acestui ziar am parentat cu duioșie Casina Română singura instituție culturală articulară și, așa zice, în cei dintâi ani ai existenței, ai tuturor românilor din localitate. La adunarea generală, ținută pentru a-i asigura existența, am auzit asigurări și încurajări cari au avut trăinicia fluturilor de seară. Încăperile ei s'au redus la una, mobilierul frumos și biblioteca prețioasă stau azi îngrămădite acolo, în sala cea mare ce ne-a mai rămas după instalarea revizoratului în celelalte apartamente ce le aveam. Nu mai știu are vreun director, îngrijitor, sau curățitor. Fac aproape zilnic drumul până acolo și, cuprins de mâhnire, aflu sala rece, nemăturată, necercetată, iar pe masă 2 - 3 ziare. E casa nimănui, îi lipsește omul care să-i aducă vindecare și-i lipsește publicul care să o învieze, să aducă la viață. N'avam de nici un singur local românesc, neutru, un loc, un loc de întâlnire al nostru, al tuturor. Majoritatea absolută a românilor intelectuali o formăm

Urmașii dacilor din Țara Oașului (după cum scrie pe pancartă), prezenți la Adunarea Generală Astra din 1935 din Satu Mare

aici noi, oficianții statului, în mare parte oameni cu stare materială cât se poate de modestă. O mare parte dintre noi nu cercetează nici cafenelele, unde se întâlnesc mai cu seamă oamenii de afaceri și cheflii, cluburi politice încă nu sunt și, dacă ar fi, oficianții nu prea le-ar cerceta, că politica activă nu e pentru oficianții muncii și încărcăți de gândurile traiului de mâine. Viața socială românească se reduce la câteva conferințe ce se țin aici în fiecare an și la serbările naționale ce le aranjează școalele, apoi doar la 2 - 3 baluri. (...)

Di Vasile Goldiș, ilustrul președinte al Astei, a fost aici în luna Octomvrie. Scopul venirii D-Sale aici a fost să reorganizeze despărțământul Astei.

În expozeul clasic pe care mulți l-am auzit, a cerut 60,000 Lei în bugetul orașului și 100,000 Lei în al județului, pentru scopurile Astei, care, în special aici, la periferii, ar avea frumoasa menire de a-i aduce statului cele mai prețioase servicii.

Nu știm se vor da, ori ba aceste sume.

Dacă nu, ar fi de regretat, pentru că nicăiri mai mare nevoie de încurajare și de activitate românească nu este ca și aici.

S'a deschis la 1 Dec. Muzeul de industrie casnică. După cum știu se intenționează ca acest muzeu să fie plasat în local propriu. Foarte corect. Eu cred că acest muzeu s'ar putea adăposti împreună cu Astra. Dacă Astra ar fi subvenționată în proporțiile cerute, ideea ar putea fi realizată. Conducerea Astei ar putea fi preluată de o persoană care ar fi și directorul muzeului. Am putea avea astfel în localitate o casă națională, un cuib românesc pentru șezători culturale, pentru distracții, pentru lectură etc., chiar și pentru românii din apropiere, dela sate. Fac un apel călduros la toată suflarea românească din acest oraș instrăinat să ne strângem rândurile, rog pe dl prefect și pe dl primar să fie cei dintâi cari ne vor da o mână de ajutor. Și cel mai sărac oficianț va putea jertfi 50 Lei anual, ca membru activ al Astei. În schimbul acestei cotizații, instalând într'un local muzeu și Astra, membrii ar putea avea toate cele trebuincioase pentru distracție, am înfiripa o viață românească mai cu duh, mai socială și mai

rodnică”.

În luna noiembrie 1928 se desfășoară la Sanislău o nouă adunare a despărțământului care alege o altă conducere formată din profesorul Aurel Coza - președinte, primpretorul plasei Carei, dr. Ioan Gherman - vicepreședinte, profesorul Augustin Ossian secretar, Vasile Terdic - casier și Ioan Cleja - bibliotecar. Scopul noii conduceri este de a stabili o mai bună legătură cu păturile sociale rurale prin dezbateri de propagandă culturală. Se organizează o serie de conferințe, șezători și prin eforturi deosebite se înființează câteva școli țărănești.

Activități ale despărțământelor

În publicația Transilvania, organul societății culturale „Astra”, nr. 2801 din 1929 se menționează următoarele rapoarte ale manifestărilor și activităților despărțământelor: „Satu-Mare (desp. central jud.): Activitatea acestui desp. s'a redus în anul 1928/29 la următoarele conferințe: Dl Prof. univ. Gh. Bogdan-Duică „N. Bălcescu” și Dr. Eugen Seleș, dir. președ. desp. „Gh. Cosbuc”, „Datoriile țăranelor române în zilele de azi” și discursul festiv la serbarea de 1 Decembrie 1928 - Președ. desp. Dr. Eugen Sebeș, dir. de liceu.

Țara-Oașului (jud. Satu-Mare). Acest desp. a luat parte la organizarea mișcării antialcoolice cu ocaziunea serbării „Zilei Temperanței, indemnând pe preoții - și pe ceilalți intelectuali din desp. să stea în ajutorul Organelor sanitare la aranjarea acestei serbări. Din cauza lipsei totale de mijloace materiale și în urma secetei ce a bătut în anul 1928 acest ținut nu s'a putut desvoltă o activitate, culturală, cum am fi dosit - Președ. desp. Cecil Demian, protopop.

Ugocea (jud. Satu-Mare): Conducerea acestui desp. a organizat, cu concursul școalelor, serbările naționale de 1 Dec, 24 Ian. și 10 Mai, la cari au ținut conferințe despre însemnătatea acestor zile dnii Atanasie Doroș, președ. desp. Leon Bârlea, notar și Ioan Nagy, inv. sub a cărui conducere corul „Astei” a executat cântări patriotice și populare, iar elevii școlii primare au jucat piese „Pe aicia nu se trece”, iar „Ziua Temperanței” a fost serbată în 4 comune, vorbiria des-

pre alcool și urmările lui Dnii Alex. Flonțoș, Ciocandel, Suaner Radu, preotul Cornel Hoțea, Dr. Ioan Doboși și Atanasiu Doroș, președ. desp. Desp. are 2 biblioteci înzestrate cu cărți donate de diferiți binevoitori și membri și de către Biblioteca I. G. Bibicescu din Turnu-Severin. Avere în bani, a desp. este de Lei 81.823, depuși la banca „Sentinela” din Halmeu. Avînd în vedere că în această regiune este absolută lipsă de meseriași români asociația noastră la stăruința dlui Popescu Baltă, în ședința comitetului din 28 August, 1928, a hotărât să se țină un concurs pentru copiii de țărani, cari ar dori să-și dea copiii la școala de Arte și Meserii sau în școala de ucenici. (...) Președ. desp. Atanasie Doroș, protopop”.

Intensificarea și cunoașterea mai largă a activității de propagandă a dus la editarea, în luna iunie 1925, a unei reviste intitulate Sentinela de Nord, care a apărut (lunar) timp de șapte numere, ultimul fiind cel din luna decembrie 1925, după care din motive financiare își va înceta apariția.

Adunarea generală din septembrie 1935, ținută la Satu Mare

În zilele de 13 - 15 septembrie 1935 s-a ținut la Satu Mare adunarea generală națională a Astei fiind prezenți președintele Astei, dr. Iuliu Moldovan, I. Agârbiceanu, dr. Tiberiu Brediceanu, dr. Vasile Ilea, dr. Coriolan Suciu, etc. Programul a cuprins ample dezbateri, ordinea de zi constând în ședința cu președinții despărțământelor Astei, ședința adunării generale și discutarea rapoartelor comisiunilor alese. Începerea dezbaterilor a fost deschisă de președintele dr. Iuliu Moldovan.

S-au aprobat modificări ale statutelor și regulamentelor: alegerea pentru o perioadă de 5 ani a președintelui și a Comitetului Central format din 40 de membrii. „Comisia a propus adunării generale primirea modificărilor cu excepția Art.16 lit. A) care urmează să fie modificat în felul următor: 1. La Statute: A) Alege dintre membrii Asociațiunii pe timp de cinci ani pe președintele Asociațiunii și 40 de membrii ai comitetului central, dintre cari cel puțin 15 cu lo-

cuița la sediul Asociațiunii. Din comitetul central fac parte ca membrii de drept cei doi Mitropoliți, ca urmași ai marilor întemeietori ai Asociațiunii și, ca vicepreședinți de drept, cu caracter onorific, președinții regionalelor Asociațiunii”.

Iuliu Moldovan a fost reales președinte al Asociațiunii. Din noul Comitet Central mai făceau parte: N. Drăganu, Silviu Dragomir, Silviu Țeposu, Gh. Preda, Vasile Bologa, Gh. Moga, Octavian Goga.

În iunie 1936 are loc la Oradea o nouă întrunire națională a ASTREI la care participă următoarele despărțăminte: Oradea, Tileagd, Marghita, Salonta, Sigheț, Timișoara și Satu Mare.

Astra, subordonată Serviciului Social

Înainte de Dictatul de la Viena (august 1940), Astra sătmăreană a fost subordonată Serviciului Social, care la Satu Mare avea în frunte pe profesorul Vasile Scurtu și inginerul Zeno Spârchez. Astra sătmăreană și-a creat merite notabile în privința desfășurării unei prețioase acțiuni de stimulare a activității artistice, în special prin înființarea de coruri, fanfare, echipe de dansuri populare, precum și prin numeroase șezători și serate literar-artistice, integrate în bogate acțiuni prilejuite de sărbătorirea unor evenimente istorice de interes național sau de adunările sale generale. Au funcționat în Satu Mare asociații profesionale pe domenii de activitate, de exemplu: „Stația” - condusă de un comitet, „Locomotiva” - condusă de Petru Surducian, „Nivel-Metru” condusă de I. Iederan, toate în cadrul căilor ferate. Tot în Satu Mare a activat „Asociația Micilor Industriași și Comercianți Români”, pentru care autoritățile au achiziționat un imobil pe strada Tudor Vladimirescu din municipiul Satu Mare. În fruntea ei se afla deputatul Flaviu Șuluțiu ca președinte de onoare și prof. Aurel Sântion, președinte executiv. Principala preocupare a asociației a fost sprijinirea membrilor, în ocuparea unor locuri de muncă. Asociația are o bibliotecă înființată prin colectă publică și o formație muzicală proprie. O altă preocupare a asociației era petrecerea timpului liber a membrilor. În anul 1938 funcționa și „Cercul Cultural Român CFR”. „Asociația Româncelor Sătmărene”, a fost înființată din inițiativa Lucreției Barbul, soția dr. Eugen Barbul. Evenimentul a avut loc în 9 octombrie 1926, când s-a organizat o întrunire importantă așa cum este prezentat în presa vremii. Așa cum arată în articolul respectiv Maria A. Damian, scopul Asociației este „religios, filantropic, național și cultural”. În zona sătmăreană au fost create două sfaturi culturale: Sfatul cultural al orașului Satu Mare și Sfatul cultural al județului Sătmăra.

În perioada august 1940 - august 1945, Astra sătmăreană a fost anihilată, actele și bibliotecile ei dezorganizate și distruse. Astra - mamă a mai activat până în 1948, când a fost, mai întâi contopită în patrimoniul cultural al Republicii Populare Române, prin Decretul 62/1948. Ulterior, în 1950 Astra a fost desființată și patrimoniul ei confiscat de administrațiile locale, prin HCM nr. 399 din 14 aprilie 1950 și prin Ordinul Ministerului de Interne nr. 470470 din 25 mai 1950. Abia în 1968 a fost evocată activitatea Astei, printr-o sesiune de comunicări național-jubiliare.

Robert H.

“De aproape 30 de ani strâng obiecte din satul codrenesc, orice vorbește despre codrean, despre tradițiile de aici, despre obiceiuri, despre viața de zi cu zi a țaranului, despre munca la câmp, de altfel am și pierdut numărul obiectelor care mi-au trecut prin mână în decursul anilor”, povestește Nicolae Alexandrescu.

Nicolae Alexandrescu a transformat școala din Medișa în muzeu

Satul românesc are tendința să dispară. Oamenii visează la un trai mai bun și speră că în afara țării sau în orașe viața este mai ușoară. Deși toți politicienii vorbesc despre mica gospodărie și ferma de familie în preajma alegerilor, aceste lucruri nu se regăsesc în mod concret în strategia de dezvoltare națională.

Revoluția din decembrie 1989 a reprezentat o schimbare de paradigmă și la nivelul satului românesc, care a ajuns într-un sfert de secol depopulat, îmbătrânit, cu țărani care, în mare parte, nu au cui să își vândă pământurile sau nu au pe cine să învețe ceea ce ei au învățat la rândul lor de la bunici. Nu e de mirare că tinerii nu mai sunt interesați de țesutul la război sau de coacerea pâinii în cuptor, dacă societatea în care trăim este mereu contracronometru și unde banul de foarte multe ori are o mai mare greutate decât cuvântul dat al unui țăran crescut după principii și valori morale.

Medișanul Nicolae Alexandrescu este parcă rupt de lumea consumismului și a aparențelor și nădăjduiește că va mai apuca să vadă satul Medișa, comuna Viile Satu Mare plin de tineri entuziaști care să reinvie dansul codrenesc și să redea costumului popular strălucirea de altădată. Principiul lui este unul simplu și oarecum a fost singura părghie prin care s-a agățat de copilărie și de toate valorile satului unde părinții lui s-au străduit să îl crească, raportându-se mereu la credință și la conștiința țaranului mândru care nu își vindea pământurile și care era în stare de orice pentru a-și păstra demnitatea în fața străinilor.

În acest context merită amintit fragmentul cuprins în volumul preotului prof. dr. Ioan Georgescu, intitulat "George Pop de Băsești": "Țara Codrului a dat câteva familii nobiliare românești, poate mai puțin mediatizate decât cele din Maramureșul istoric, dar foarte importante și cu contribuții cheie la istoria României. Spre exemplu, George Pop de Băsești (1835-1919) a fost președintele Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. De asemenea, a

Nicolae Alexandrescu strânge obiecte din satul codrenesc de aproape 30 de ani

fost un important memorandist și politician. Familia sa a fost innobilată cu moșiile Băsești și Oarța de Jos din Țara Codrului în 1678, principele Transilvaniei, Mihail Apafi, legitimând proprietatea. În disputele cu unii conducători maghiari, frecvente atunci, în perioada cristalizării națiunilor, aceștia spuneau că, deși este o prăpastie între ei și George Pop de Băsești în ceea ce privește viziunea politică/națională, el și-a apărat cauza neamului cu atâta curaj încât trebuie să se închine în fața lui, acesta impunând respect și adversarilor. Când a fost provocat de Președintele Consiliului de Miniștri să renunțe la viziunea lui pentru a fi mai apreciat și promovat în Ungaria, George Pop de Băsești a spus: „...De mi-ai da toată Ungaria, și tot n-aș trăda cauza dreaptă a sărmanului și nenorocitului meu popor, care, afară de Dumnezeu, de tovarășii mei și de mine, n-are alți apărători...”, fragmentul fiind cuprins în pagina 43 a acestui volum.

Colecționar de 30 de ani

Deși acele vremuri au trecut demult, sătmăreanul Nicolae Alexandrescu re trăiește de fiecare dată trecutul codrenilor atunci când reușește să mai găsească un obiect tradițional, un batic vechi, o ulciță ori un costum tradițional țesut la război de mâinile muncite ale vrebunii gospodine iscusite din Medișa, Socond, Soconzel, Cuța ori Solduba. Colecționează astfel de obiecte de aproape 30 de ani, reușind să transforme școala din Medișa într-un veritabil muzeu, unic în județul Satu Mare și poate chiar singurul din țară în care stau agățate pe pereți baticuri, costume populare, farfurii, ulcele, linguri de lemn, ștergare, icoane pictate ca și cum timpul ar fi încremenit de dragul pasiunii lui pentru a-l ajuta să promoveze frumusețea acestei zone din codru.

“Sunt fiu al satului Medișa, tatăl meu e născut aici, mama mea este din

Nilba, însă am crescut în casa părintească a tatălui meu. Mereu am încercat să păstrez tradițiile, de mic mi-au plăcut dansurile populare și purtam mândru ori de câte ori aveam ocazia costumului popular autentic. Nu pot spune că am moștenit de la cineva această pasiune de a colecționa obiecte, cred că mai degrabă este pentru mine o formă de refugiu, o lume în care mă regăsesc și îmi place, spre deosebire de ceea ce se întâmplă în orașe, nu mă regăsesc acolo, în aceeași agitație, în acel dute-vino constant care de altfel duce și la dispariția valorilor acestui popor. Am profitat de faptul că Școala din Medișa nu este deocamdată frecventată, elevii din Medișa merg la Școala din Viile Satu Mare și am amenajat în școală un mic muzeu de care sunt foarte mândru. De aproape 30 de ani strâng obiecte din satul codrenesc, orice vorbește despre codrean, despre tradițiile de aici, despre obiceiuri, despre viața de zi cu zi a țaranului, despre munca la câmp, de altfel

am și pierdut numărul obiectelor care mi-au trecut prin mână în decursul anilor”, povestește Nicolae Alexandrescu.

Obiecte vechi din toată zona Codrului

La școala transformată în muzeu se regăsesc obiecte vechi din toată zona Codrului. Sătenii din Chilia, Solduba, Cuța, Hodișa, Soconzel au decis să le doneze sătmăreanului care mărturișește că pentru el aceste obiecte sunt comori ale poporului român și trebuie puse în valoare, poate cu mult mai mult decât reușește el, din lipsă de fonduri să o facă. Cel mai vechi obiect este o piatră de moară de aproximativ 200 de ani.

Sătmăreanul nu renunță însă la visul de a avea un muzeu al Codrului, la Medișa, aici unde de altfel de câțiva ani se tot promite și reabilitarea drumului județean care ar facilita, spun sătenii promovarea zonei și ar aduce avantaje economice pentru cei care nu și-au părăsit vatra strămoșească.

Medișa are nevoie de un drum reabilitat

“Nu trebuie uitat faptul că Medișa este un sat frumos, o zonă deosebită, sperăm că drumul județean va fi reparat și îmbunătățit, iar viața oamenilor de aici să fie mai bună. La fiecare alegeri ne tot promit politicienii de la județ că se va face acest drum, însă până acum doar promisiuni. Deoarece este drum județean noi nu avem nici bani și nici dreptul de a finanța un astfel de proiect. Este un sat uitat de Dumnezeu, priveliștea este frumoasă, casele încă au târnaț, prispă, așa ceva e mai rar și e păcat să pierdem proiecte pe sectorul turism doar pentru că nu avem drum. Nu trebuie să uităm de istoria acestui popor, de valorile noastre, copiii noștri trebuie să vadă cum au trăit strămoșii și să încercăm cu toată energia să conservăm tradițiile. Oricum poate multe dintre ele s-au pierdut deja, însă aș vrea să cred că noi putem face diferența aici la Medișa”, a precizat primarul comunei Viile Satu Mare Szucs Szabolcs.

Alexandra Podină

Sorin Cîmpeanu propune Bacalaureatul diferențiat

Fostul ministru al Educației și actualul președinte al Consiliului Național al Rectorilor, Sorin Cîmpeanu, a declarat că se impune cât mai rapid adoptarea variantei de Bacalaureat diferențiat.

Intervenția sa a avut loc la conferința cu tema "De la școală la profesie. Corelarea sistemului de învățământ cu piața muncii".

Deficit de reglementare

“Nu avem în România o reglementare coerentă în educație în general, în învățământul profesional în special. (...) Spun deficit de reglemen-

Sorin Cîmpeanu, președintele Consiliului Național al Rectorilor

tare pentru că nu avem încă un Bacalaureat specializat, un Bacalaureat profesional.

Toată lumea se îndreaptă către Bacalaureatul teoretic și avem 500.000 de absolvenți de liceu fără Bacalaureat. Consider că la acest nivel de reglementare se impune cât mai rapid finalizarea procesului de consultare și adoptarea acestei variante de Bacalaureat diferențiat. O variantă care să nu stopeze evoluția profesională a absolvenților acestui tip de Bacalaureat. O variantă care să fie opțiunea elevului pentru un anumit tip de Bacalaureat, nu ceva impus”, a afirmat Cîmpeanu.

Avem prea puțini studenți și doctoranzi

În opinia sa, ideea care se promovează în rândul societății că România are prea mulți studenți și doctoranzi este complet falsă.

“Se promovează în rândul societății ideea precum avem mult prea mulți studenți. Este complet falsă. Avem mult prea mulți doctoranzi, este și mai falsă. Suntem mult sub media europeană, suntem pe ultimele locuri din Europa numeric. Avem probleme cu privire la calitate, avem probleme cu privire la legătura cu mediul socio-economic. Dacă vreți, recunosc, și probleme de etică ce trebuie rezolvate în învățământul superior”, a susținut fostul ministru al Educației.

A consemnat V.N. Deleanu

Studenții străini din Anglia au acces la finanțare

Potrivit unui comunicat al Guvernului Marii Britanii, studenții din Uniunea Europeană care se înscriu în învățământul universitar sau post-universitar din această țară, pentru cursurile din 2017-2018, vor avea acces la finanțare la fel ca în prezent. Astfel, ei vor fi eligibili pentru susținere financiară pe tot parcursul studiilor, chiar dacă Regatul Unit va ieși din UE în acest timp.

În prezent, studenții UE sunt eligibili să primească împrumuturi care să acopere taxe școlare dacă au locuit în Spațiul Economic European timp de cel puțin trei ani înainte de a începe studiile. Cetățenii europeni care au locuit în Regatul Unit timp de peste cinci ani pot să ceară și împrumuturi care să le acopere cheltuielile de cazare și masă, precum și credite pentru taxele de master.

Virtuțile incontestabile ale propolisului sunt cunoscute încă din cele mai vechi timpuri. Printre proprietățile de bază se numără cel bacteriostatic, fapt confirmat și de numeroase cercetări din sfera medicală.

SĂNĂTATE

Propolisul, un antibiotic natural de ajutor în infecțiile respiratorii

Virtuțile incontestabile ale propolisului sunt cunoscute încă din cele mai vechi timpuri. Printre proprietățile de bază se numără cel bacteriostatic, fapt confirmat și de numeroase cercetări din sfera medicală. Un studiu realizat de specialiștii români prin anii '70 confirmă pe deplin această calitate de bază a produsului. Iată că firma Hypericum vine în acest sezon rece cu o ofertă specială de produse pe bază de propolis: Spray propolis și Tinctură de propolis cu alcool și Tinctură de propolis fără alcool.

SPRAY PROPOLIS este un supliment alimentar cu rol bacteriostatic, cicatrizant și antiinflamator - Are în componență tinctură de Propolis 80% vol - 17,00 ml, acid alfa lipoic - 166,67 mg, apă demineralizată - 8,00 ml, glicerina farmaceutică - 8,00 ml, alcool etilic din cereale 96% vol - 17,00 ml.

Proprietăți: bacteriostatic, antimicrobic, cicatrizant, antiinflamator.

Este recomandat ca adjuvant în afecțiuni dermatologice (iritații, arsuri, eczeme), ale cavității bucale (stomatite, afte bucale și linguale), cicatrizarea și regenerarea țesuturilor lezate și calmarea durerilor. Datorită Acidului alfa lipoic, este un puternic antioxidant (de 40-60 de ori mai puternic decât vitamina E) și un puternic regenerant de antioxidanți (vitamina C, glutatation, coenzima Q10), potențializează proprietățile terapeutice ale Tincturii de Propolis în tratarea afecțiunilor pielii

sau afecțiuni provocate de îmbătrânire.

Se poate folosi extern cu aplicații la nivelul zonelor afectate, de 3-5 ori pe zi sau la nevoie. Intern: se administrează câte 1-2 pulverizări de 3-5 ori pe zi, de la distanța de 10-15 cm. Doza zilnică recomandată (estimată): 1,5 ml pe zi.

TINCTURĂ PROPOLIS

Este un supliment alimentar cu rol bacteriostatic, cicatrizant și antiinflamator.

Ingrediente: tinctură 20% în alcool etilic din cereale min. 40% vol din propolis.

Proprietăți: bacteriostatic, cicatrizant, antiinflamator, analgezic.

Este recomandat ca adjuvant în afecțiuni dermatologice, ale cavității bucale, pulmonare, digestive, ginecologice, tonifierea sistemului nervos, calmarea durerilor.

Mod de folosire: Intern: câte 30 picături, de 3 ori pe zi, dizolvate în ceai sau apă, în cure de 6 săptămâni. Extern: masaje, gargară, comprese cu Tinctură de Propolis, dizolvată în apă sau ceai.

EXTRACT FLUID PROPOLIS fără alcool

Ingrediente: extract de Propolis, propilenglicol.

Proprietăți: antibacterian, antiseptic, cicatrizant, antihelmintic.

Recomandări: adjuvant în afecțiuni dermatologice (bătăături, arsuri, degerături, răni, micoze, negi), afecțiuni

ni ale cavității bucale, afecțiuni ale căilor respiratorii superioare (faringite, traheite, bronșite), afecțiuni digestive (indigestii, ulcer, enterite), renale (cistite), combaterea parazitozelor intestinale și giardiozei, alcoolismului prin protejarea ficatului, dereglări hormonale.

Îtrucât nu conține alcool poate fi utilizat fără restricții de către copii și persoanele cărora alcoolul le este contraindicat.

Mod de folosire: Intern: câte 30 de picături pe zi, în cure de 3 săptămâni. Extern: tamponări sau pensulări pe zona afectată de 2 ori pe zi în cure de durată până la vindecare.

Produsele se găsesc la cele două magazine Hypericum din municipiul Satu Mare:

Str. Drumul Careiului, nr. 4-5

Tel: 0261.740 121

Str. Ștefan cel Mare, nr. 5

Tel: 0261.716 450

Producător:
HYPERICUM IMPEX S.R.L.

Sediul: Baia Sprie, str. Gutinului, nr. 3A, Maramureș, România

Tel/fax: 0262.271 338 ; 0262.372 695

Tel comenzi: 0262.263 048

E-mail: office@hypericum-plant.ro sau hypericumimpex@yahoo.com

Pentru mai multe informații cu privire la produsele noastre și pentru oferte, vă rugăm să accesați site-ul:

www.hypericum-plant.ro

PrimaGym Satu Mare a dat startul unui nou tip de antrenament: bodyART best age

În perioada 17 - 30 octombrie, toate persoanele care vin la acest antrenament, indiferent de vârstă, au acces gratuit

De săptămâna trecută, la Centrul de aerobic, cycling și fitness PrimaGym Satu Mare a fost introdus un nou tip de antrenament. Se numește bodyART best age și este un program cât se poate de special.

În mod constant, ceea ce este îmbucurător, numărul persoanelor în vârstă care își doresc să fie active din punct de vedere fizic este în creștere. BodyART best age este programul special conceput pentru aceste persoane. E un antrenament fizic creat având la bază cerințele pe care persoanele cu vârsta de peste 50 de ani le au, ajută cursanții să se simtă bine, ocrotindu-le nevoile. Este totodată un program de antrenament motivant.

Așa cum ne spune antrenoarea Simona Niste, „am gândit ora de bodyART best age pentru a satisface aceste nevoi și pentru a garanta transferul unui beneficiu în viața de zi cu zi, urcatul scării, legarea șireturilor la pantofi și așa mai departe”.

Antrenoarea Simona Niste

bodyART best age este un antrenament pentru toate categoriile de vârstă

Practic, este vorba de exerciții modificate din antrenamentul de nivel 1, exerciții de bodyART Flow și de bodyART Stretch combinate cu exerciții specifice care contribuie la îmbunătățirea coordonării mișcărilor, creșterea forței, a stabilității, echilibrului și a posturii. Toate aceste elemente conduc la îmbunătățirea calității vieții. BodyART best age este un antrenament pentru toate categoriile de vârstă. Ora de bodyART best age e programată pentru fiecare zi de miercuri și joi, miercurea de la 16.30 și joi de la ora 10.

Centrul PrimaGym se află în Satu Mare, Piața Eroii Revoluției nr. 5

Centrul PrimaGym se află în Satu Mare, Piața Eroii Revoluției nr. 5

Mai multe detalii referitoare la antrenamentul bodyART best age se pot obține pe site-ul www.primagym.ro, la Centrul PrimaGym din municipiul Satu Mare, Piața Eroii Revoluției nr. 5 sau la telefon 0361.884.947.

Profitați din plin de oferta PrimaGym și treceți pragul centrului pentru o oră de bodyART best age! Indiferent de vârstă, vreme de două săptămâni, toată lumea are acces gratuit la cursurile de bodyART best age organizate la PrimaGym Satu Mare!

Ioana Vladimirescu

SEZON NOU CU SPAȚIU NOU

Loc de Joacă Zum Zum și Petreceri pentru copii

str. Iuliu Maniu nr. 2
Tel. 0756.665.914, 0756.283.641

REȚETE

În unele cazuri în care se resimt tulburări grave ale ciclului menstrual, care nu au răspuns la nici o altă formă de tratament, au fost stabilizate în câteva săptămâni, cu 3-4 cani de ceai de mur, consumat zilnic.

Murele este considerat medicamentul toamnei

Murul cu țepi se regăsește în flora spontană a județului, iar cultivat ocupă tot mai mult teren murul fără țepi. De la mur se folosesc frunzele, lăstarii tineri, fructele, florile și uneori rădăcinile. Preparatele din mur au proprietăți anti-diareice și/sau previn infecțiile microbiene, fiind antiseptic.

Printre afecțiunile care se tratează cu mur se cuvin menționate: diaree, colite (dureri abdominale puternice însoțite de crize), gastroenterită, gingivite, leucoree (scurgere albă vaginală), fistule anale, gingivite.

Alergie: Murele sunt o sursă foarte bună de quercetină, o substanță care diminuează reacția alergică, având efect antihistaminic și imunomodulator. Mai mult, murele conțin cantități foarte mari de vitamina C, 300-400 de grame din acest fruct, administrate odată, aducând un aport masiv din această vitamină care reduce intensitatea alergiei.

Ciclu menstrual neregulat, dureros ori cu hemoragie abundentă: ceaiul de frunze și fructe de mur face adevărate minuni în această categorie de afecțiuni. În unele cazuri în care se resimt tulburări grave ale ciclului menstrual, care nu au răspuns la nici o altă formă de tratament, au fost stabilizate în câteva săptămâni, cu 3-4 cani de ceai de mur, consumat zilnic. Femeile care suferă de constipație nu vor consuma ceaiul, ci pulberea de fructe și frunze uscate, obținută cu ajutorul rășniței electrice de cafea - câte 4 lingurițe zilnic. Tratamentul este valabil și în toate hemoragiile abundente, ca adjuvant.

Degenerescența musculară: conținutul mare de antociani și de vitamine, în special vitamina C și vitaminele din complexul B, recomandă murele ca un excelent mijloc de prevenire a acestei afecțiuni degenerative. Un studiu publicat într-o revistă americană arată că persoanele care consumă mure și alte fructe de culoare neagră (cea ce arată prezența anumitor pigmenți), de măcar 5 ori pe săptămână, au un risc de a face degenerescența musculară cu 36% mai scăzută decât în cazul persoanelor care consumă foarte rar sau deloc aceste fructe.

Îmbătrânire prematură: mai multe studii au arătat că murele sunt extrem de bogate în substanțe cu efect antioxidant, fiind - se pare - printre cele mai puternice fructe în acest sens. Antioxidanții din mure protejează organismul de așa-numiții radicali liberi, care produc îmbătrânirea accelerată a țesuturilor, degenerarea ADN-ului și apariția diferitelor afecțiuni specifice vârstei a treia. Pentru a beneficia de efectul antioxidant al murelor, trebuie consumate zilnic 150 de grame din aceste fructe, în cure de măcar 7 zile. În prelungirea curei cu mure, se pot consuma și fructe uscate, sub formă de macerat, cu efecte similare, cum ar fi coacăzele negre, afinele sau cătina.

Avitaminaza C: o doză de doar 300 de grame de mure asigură aproximativ 90% din necesarul de vitamina C al unui adult. Persoanele care au un deficit din această vitamină vor consuma câte 400 de grame de mure, minimum, vreme de două săptămâni. Această "supradoză" de vitamina C este extrem de favorabilă în afecțiuni cum ar fi alergii, astmul, virozele respiratorii, afecțiunile însoțite de febră și de inflamație.

Text selectat și adaptat de Ioan A.

Supă de vișine

Aveți nevoie:

Un compot de vișine de circa 6-700 grame, 500 ml lapte dulce, o jumătate de plic de budinca de vanilie, un baton de scortșoară, o lingură de zahăr, puțină sare, eventual un zahăr vanilat.

Mod de preparare:

Batonul de scortșoară se pune la fiert într-un litru de apă. Când dă primul clocot se adaugă puțină sare, precum și compotul de vișine. În sezon

este recomandat să se folosească vișine proaspete. În acest caz va trebui să îndulciți puțin mai mult. Budinca se amestecă cu zahărul și apoi treptat, cu laptele. Atenție, laptele nu e voie să fie rece! Se adaugă la supă înainte ca vișinele să fie complet fierte. Se mai fierb puțin toate așa împreună, la foc mic și amestecând. Se poate adăuga și un plic de zahăr vanilat, dar nu în mod obligatoriu. La servire se poate orna cu frișcă sau bezele.

Tort fanta cu blat cu cacao

Aveți nevoie:

Pentru blat: 6 ouă, 6 linguri de făină, 6 linguri de zahăr, 3 linguri de cacao, un plic de zahăr vanilat, 1 plic de praf de copt. Pentru cremă: 400 g brânză dulce, 6 linguri de zahăr pudră, 2 linguri de gris, 250 g lapte, 50 g unt, un plic de zahăr vanilat. Pentru glazură: o budinca de portocale sau de vanilie, 400 ml de suc de portocale (poate fi carbogazos), 4 linguri de zahăr cristalin, o portocală bine coaptă.

Mod de preparare:

Se prepară în mod clasic un blat de pișcot cu cacao. Albușurile de ouă se bat spumă tare, se amestecă zahărul și gălbenușurile, se adaugă zahărul vanilat, se amestecă cu spuma de albuș, se adaugă treptat și făina, cacaoa, praful de copt și se coace timp de 20 de minute la foc mare. Pentru cremă se fierbe

grisul în lapte și se răcește amestecând. Se amestecă cu brânza, se adaugă zahărul pudră, untul, zahărul vanilat și coaja rasă de la portocală. Se amestecă bine, până când se obține o pastă omogenă, care se întinde în mod egal pe blatul de pișcot. Budinca se prepară conform rețetei de pe plic, doar că, în loc de cele 500 ml lapte se vor folosi 400 ml suc de portocale. Astfel, la fierbere se formează o budinca cu aspect sticlos, care, imediat ce se ia de pe foc, se toarnă deasupra cremei și se uniformizează repede. Se poate orna cu felii de portocale, frișcă, ciocolată, sau orice altceva.

Cartofi scăzuți

Aveți nevoie:

Un kg de cartofi, o ceapă, 8-10 linguri de ulei, un ardei gras, o lingură de delicat de casă, sare, piper, o linguriță de boia de ardei.

Mod de preparare:

Cartofii curățați se taie cubulețe sau fășii, după preferință. Ceapa mărunțită se călește în ulei, se presară cu boia, apoi se adaugă repede și cartofii bine spălați. Se condimentează după gust, cartofii se călesc, apoi se sting cu apă, cât să-i acopere bine. Se adaugă ardeiul tăiat în două, curățat și se lasă mâncarea la fiert până când cartofii se

înmoaie, iar zeama scade, sau dacă vă place, chiar până când devine păstoasă. Dacă e nevoie, înainte de a se lua de pe foc, se mai poate condimenta puțin. Se servește ca mâncare de sine stătătoare, în acest caz se servește cu murături, sau ca garnitură la carne prăjită sau fiartă, ori cârnați, tot la fel, fierți sau prăjiți. Se potrivește perfect și la chiftele, cordon bleu, medalioane de curcan cu cașcaval, sau chiar și la mititei.

Zacuscă cu vinete

Aveți nevoie:

3 kg vinete, 3 kg gogoșari sau jumătatea poate fi ardei kapia, 2,5 kg ceapă, 3 kg roșii sau 1,5 - 1,7 l bulion, 1 l ulei, piper, frunze de dafin (nu în mod obligatoriu), sare, eventual se poate și ardei iute.

Mod de preparare:

Vinetele se coc pe aragaz, sau dacă se poate, afară, pe jar, se curăță și se toacă mărunț. Ceapa, ardeii și roșiile se dau pe mașina de tocat (sau se toacă cu robotul), fiecare separat, fără să se amestece. Ardeii, ceapa și roșiile se că-

lesc fiecare separat în ulei, apoi, într-o oală mai mare se amestecă și se condimentează. Se adaugă roșiile sau bulionul și se fierbe la foc mic, amestecând în continuu. Se lasă la fiert până când capătă o consistență păstoasă. Dacă este nevoie se mai condimentează puțin și dacă s-au folosit, se scot frunzele de dafin. Zacusca poate fi consumată proaspătă, cu pâine, sau se poate păstra la borcan. În acest caz se adaugă conservanți, sau se acoperă cu ulei fierț și răcit în prealabil. Zacusca cu vinete este un adaos deosebit de potrivit la diverse sosuri (de roșii, la carne, guiaș, la pește, sau la legume preparate la cup-tor).

Rubrică realizată de Eva Laczko

Sătmăreanca Otilia Marchiș, cunoscută sub numele de Otilia Cosmutza, este cea care îi va face cunoștință lui Constantin Brâncuși cu domnișoara Pogany, o frumoasă unghuroiacă din Budapesta, căreia îi va face Brâncuși celebrele statui, ajunse azi la zeci de milioane de dolari.

Scriitorul maghiar Bölöni György și sătmăreanca Otilia Cosmutza au fost primii care au vorbit despre succesul lui Brâncuși la Paris

(Urmare din pagina 1)

Și, cine știe, Otilia sau domnișoara Pogany, vor fi fost iubitele lui Constantin Brâncuși. Dar nu acest lucru este important. Sătmăreanca Otilia va fi prima care îi va face cunoscute operele tânărului sculptor în țară. Scrie despre succesul sculptorului la Paris și trimite un prim material în martie 1907 la revista *Lucașfărul* din Sibiu, condusă de Octavian Goga. Odată cu scrisorile din Paris trimite și primele fotografii. Printre ele se află și una care îl înfățișează pe tânărul sosit la Paris. Nu este, așa cum se crede în deobște, un țărănuș îmbrăcat în straie sărăcicioase. Este un tânăr elegant, îmbrăcat ca un turist, cu haine la modă, cu un rucsac și cu un toiag în mână. Brâncuși, înainte de a pleca spre Paris era deja un tânăr instruit, făcuse școală la Viena, lucrase la București. Într-adevăr a spălat vase la Paris, însă doar pentru o scurtă vreme, pentru că succesul său a venit foarte rapid. Otilia și soțul său Bölöni îl vizitau des la el în atelier, dar cel mai important lucru este că au scris despre el, au ajutat la înțelegerea operei sale de o modernitate incontestabilă. Dar nu acest lucru este important, ci faptul că acei tineri au făcut artă, artă adevărată.

Cronica Otiliei Cosmutza despre sculptorul Brâncuși publicată în *Lucașfărul*, martie 1907

“Am înaintea mea un teanc de fotografii, reprezentând munca de ani de zile a unui artist. În acest număr se reproduc câteva din ele pentru a atrage luarea aminte a cititorilor asupra unui talent, care a reușit să fie apreciat de francezi. La sfârșitul anului trecut a avut un frumos succes la expoziția Salonului de toamnă din Paris. A fost admis cu trei busturi: Copilul, orgoliul și bustul dlui M. Lupescu, cari au fost căduros apreciate de ziarile franceze și de maestrul Rodin, care vede în dl Brâncuș un talent de viitor.

Povestea acestui artist e ca a tuturor talentelor ce se ridică din pătura săracă a unui neam sărac. S-a născut în comuna Pestișani din județul Gorj, România, din părinți agricultori. A făcut școala primară din sat, pe urmă a trecut la școala de arte și meserii din Craiova, unde a învățat 4 ani de zile. De aici, prin concurs, a trecut la școala de beleartă din București, unde a urmat trei ani și jumătate. Aici s-a distins prin mai multe lucrări, obținând trei medalii de bronz și una de argint. Dragostea de a se perfecționa în arta sa i-a pus în mână toiagul de călător și s-a dus, mai mult pe jos, până la Paris. Fotografia de alături îl reprezintă călătorind, ca turist, spre cetatea luminii.

Stăruința aceasta de a da piept cu atâtea mizerii pentru a-și desăvîrși talentul, nu aduce aminte de tinerețea celui mai mare pictor al nostru, de Nicolae Grigorescu. Cititorii *Lucașfărului* cunosc greutățile pe cari le-a învins acest apostol al picturii până a reușit să ajungă la nemurire.

Călătorul nostru ajuns la Paris, a intrat chelner la un restaurant. După un an de studiu, având și mijloacele materiale necesare, a intrat în atelierul sculptorului A. Mercié, autorul monumentului Lahovary din București.

Prin o muncă fără preget, luptând mereu cu mizeria, a reușit prin aptitudinile artistice, să atragă luarea aminte a pricepătorilor asupra operei sale.

E o mulțumire pentru noi că suntem cei dintâi cari reproducem câteva din operele acestui sculptor care, ca un adevărat erou, și-a cucerit laudele străinătății.

Operele artiștilor noștri se întâlnesc așa de rar la expozițiile din străinătate, încât putem fi mândri că dl Constantin Brâncuși a isbit să reprezinte arta românească la expoziția Salonului de toamnă din Paris.

Cei competenți din țară se vor interesa de sigur de soarta acestui talent și-i vor înlesni mijloacele să-și termine studiile.

Stăruința și curajul d-sale cu care a învins toate greutățile, ce i le-a pus în cale sărăcia, îi dau dreptul la admirațiunea noastră. Eroismul său poate servi de pildă multora dintre ai noștri.”

În atelierul lui Brâncuși din Paris, scriitorul maghiar Bölöni György vede și aude “plânsul sufletului românesc amar”

Maghiarul Bölöni este printre primii intelectuali care au văzut în Constantin Brâncuși unul dintre cei mai mari artiști ai începutului de secol. În 1925, el deplânge soarta artiștilor maghiari, care, spre deosebire de românul Brâncuși care nu face decât artă, nu vor decât “carieră și afirmare”.

În atelierul lui Brâncuși din Paris, scriitorul maghiar vede și aude “plânsul sufletului românesc amar, acea muzică românească pe care Bartók a făcut-o artistică și occidentală, plânsul aceluia suflet românesc pe care Brâncuși l-a făcut un suflet artistic și occidental.” Puțini au scris atât de frumos despre Brâncuși ca maghiarul Bölöni György. Nu credem că există un moment mai potrivit să publicăm acest articol din 1925 decât cel de acum, când se vorbește atât de mult și contradictoriu despre una dintre lucrările lui Constantin Brâncuși, simbolic intitulată “Cumințenia pământu-

lui”. De data aceasta “cumințenia” o regăsim în rândurile unui scriitor maghiar. Poate datorită lui în 1976 la Budapesta s-a marcat centenarul Brâncuși, la un nivel care face cinste celor două culturi.

“Brâncuși

Pe raftul apartamentului meu din Budapesta a stat mai demult o statuie a unui băiat tânăr. A realizat-o prietenul meu român din tinerețe Constantin Brâncuși. De câțiva ani mă întâlnesc cu sculptorul care a devenit acel băiat, mai bine spus cu lucrările sculptorului, la muzeul Simu din București, câteva dintre lucrările lui stând și acum în acel muzeu. Acestea sunt opere vechi ale lui Brâncuși, lucrări ale debutului său de sculptor, pentru că el azi a deviat mult de la această viziune aproape naturalistă. Au trecut aproape douăzeci de ani de când le-a făcut. Apoi a pus mâna pe toiag și a plecat la Paris. Căci Brâncuși a fost sărac, și a pornit din București la Paris pe jos la vremea respectivă. Nu demult mi-a picat în mână revista de artă modernă *Querschnitt*, am răsfoit și niște reviste engleze și americane combative de artă, și de peste tot m-au întâmpinat fotografiile despre statuile lui Brâncuși însoțite de articole entuziaste. El, după București, s-a afirmat nu numai la Paris, ci și în Lumea Nouă.

E semiîntuneric când intrăm în atelierul lui Brâncuși. În atelier sunt bolovani mari de piatră și butuci mari de lemn din care el va ciopli statui. Statui? Dacă luăm această noțiune în sensul ei strict, de toate zilele, atunci lucrările lui Brâncuși nu sunt statui, pentru că ele sunt vii nu atât prin modelare, ci prin arhitecturalitate. Cea mai nouă ramură a sculpturii moderne s-a întors înapoi la artele primitive: moda statuilor negrilor și-a lăsat amprenta pe sculptură, ca și mai înainte dragostea față de gravurile japoneze; să te întorci cât mai adânc în trecut, să te îndepărtezi cât mai mult de

ziua de azi. Forma artei noi, pe care el a creat-o nu este o astfel de întoarcere culturală conștientă sau conștient făcută mergând pe niște urme vechi. El este mai degrabă instinctiv și copilăros, din el erup elementele artei, pentru ca apoi să se contopească cu rafinamentul artistului. Una dintre lucrările sale cele mai alintate este *Oiseau, Pasărea*. Să nu vă gândiți la o pasăre mare cu aripi întinse. Trebuie doar să simplificați formele zborului unei păsări, așa cum și-o închipuie desenul unui copil, al omului primitiv, sau căutarea de formă decorativă a artei țărănești, și astfel vine în fața noastră pasărea lui Brâncuși. Stă cu trupul ei de un metru în colțul atelierului, o marmură șlefuită cu mâna. El zice despre ea că-i pasăre, dar nici această pasăre nu este atât de pasăre, ca și cum vedem, să zicem, culorile vocalelor în celebra poezie a poetului Rimbaud. Acestea sunt simboluri artistice, la fel ca o altă lucrare a lui, *Peștele, Poisson*, simpla formă stilizată a unei ființe solzoase. Dar acest pește ar putea înota, cum și pasărea ar putea zbura, dacă am lăsa-o liberă să zboare, pentru că este atât de plină de avânt către înalt.

Brâncuși a fost prieten cu marele pictor primitiv francez al secolului 19, Henri Rousseau, el făcându-i și obeliscul de pe mormânt, și chiar dacă nu au existat nimic comun în arta celor doi, ca oameni, ei au în comun naivitatea mării arte, cu care se înconjoară. Însă în timp ce la Rousseau naivitatea sa nu a putut fi luată în seamă, el neconștientizându-și nici măcar calitatea de artist, simțându-și mai degrabă neînsemnătatea – pentru el cel mai mare artist a fost Bouguereau, cel mai prost „academician” al epocii sale –, acest Brâncuși, artistul, este conștient nu numai în privința valorii artei, ci și a propriei valori. Naivitatea este comună în arta lor, este comună și adorarea artistică, în amândoi este ceva din adorarea lui Francisc cel Sfânt de Assisi. La Brâncuși nu există separația dintre om și artist: există numai o singură ființă din care se revărsă și învinge artistul. Trebuie să ne gândim instantaneu la renașterea, pentru că la acei oameni constatăm așa ceva, universalitatea demnă de admirat.

În atelier totul este făcut de mâna lui Brâncuși, scaunele pe care ne așezăm, masa din beton, tot el a construit vatra lângă focul căreia el se încălzește, gătește mâncare. Nu este vorba de un meșter în toate, ci de un artist, care iubește în toate doar ce-i convine, ce-i este pe plac, doarește aceste lucruri și și-le și face.

Brâncuși trăiește în Montparnasse, în liniștea unui atelier mare de sculptură. Are mulți preteni, are mulți admiratori, dar el își găsește bucuria și se regăsește pe el însuși în singurătate: în realitate nu are nimic în comun cu ce se întâmplă azi în artă. Atmosfera artistică a Parisului s-a schimbat foarte mult în ultimii zece-cincisprezece ani. Artistul de aici nu mai este artist, ci negustorul al cărui succes depinde de modul în care reușește să-și valorifice, și înainte de toate să-și facă vandabilă marfa. În cafenelele artistice mișună cu sutele pictori și sculptori din toate colțurile lumii, care caută relații, așteaptă și se agață de negustorii de artă precum țărani din târgurile de la țară de negustorii de vite, sau ca artiștii de circ de impresar. Nu prea iese nimic bun din toate astea pentru artă, adică din această mercantilizare, dar ceea ce am văzut până acum este mai mult o pagubă: forțarea în direcția publicului a unor curente și artiști, care sunt prezenți ca niște mari talente, dar care nu sunt talentați.

Cea ce se prezintă azi la Paris, în numele artei, de către marii negustori de artă este, cu puține excepții, iluzionism și nu artă adevărată. Dacă artistul vrea să se afirme, în ciuda bunelor sale intenții, este nevoit să se alinieze în cercurile de interese ale unor cliți nici măcar artistice (de ar fi măcar) ale unor negustori sau grupuri de negustori de artă. I se cercetează talentul, capacitățile de producție, se iau probe de sânge din lucrările lui să se vadă dacă este destul de sănătos sau destul de bolnav, se cântărește dacă lucrările lui se potivesc vreunui gust sau modă în ascensiune, iar dacă acesta corespunde tuturor acestor cerințe, poate va avea o cale către afirmare.

E greu să fii artist la Paris. De exemplu, numai o foarte mică parte a celor mai mulți artiști maghiari care trăiesc aici nu nutresc marea speranță să se integreze în acest mod în circuitul negustoriei artistice. Cei mai mulți dintre aceștia nu vor artă, ci afirmare și carieră, dar acestea două scopuri foarte rar se contopesc. Cei mai mulți fug de circumstanțele maghiare, grele, de subzistență, și speră de la Paris mântuirea vieții lor. Și o astfel de speranță nu este un simplu vis: dacă ești descurcâreț ea poate deveni chiar realitate, pentru că Parisul este din ce în ce mai puțin Paris, este terenul capacităților de afirmare: rampa spre o nouă Americă.

După acest scurt excurs putem defini mai bine esența lui Brâncuși. Artă lui, afirmarea lui, diferă de această modă nouă și nu are nimic comun cu formulele negustoricești de mai sus. El a devenit una dintre cele mai interesante personalități ale artei contemporane dispunând aceste soluții și șmecherii de tip negustoricesc și nu face deloc uz de ele. Poate că azi el este singurul artist din Paris, mândru, orgolios în chip romantic, dându-și aere. Și pentru toate acestea este un om aparte; pentru mulți enigmă, ciudățenie și miracol, însă este vorba doar de un artist.

Acum suntem musafiri la Brâncuși, și Brâncuși gătește pe vatra confecționată de el. Cînele lui au faimă. Pe grătarul jarului de cărbune el așează o mare bucată de carne: o astfel de pregătire de ospaț putea să vadă cântărețul de la Comae. Ca și aperitiv primim măsline în chip românesc și varză acră făcută de el, și țuică: o pălincă excelentă și veche care a ajuns pe masa lui Brâncuși prin atenția principesei Murat. La friptură primim un vin cu un gust vechi, pe care l-a primit cadou de la Poiret, regele modei. Răsfoiesc o revistă americană în care o poezie cântă despre atmosfera de seară a atelierului lui Brâncuși. Între statui un câine drăguț cu blana albă face salturi, singura companie a sculptorului. Prin geam se vede strălucirea Lunii care în semiîntuneric așează în chip vrăjitor lucrările lui Brâncuși, astfel parcă vedem una dintre ele printre copacii unui parc cu iarbă verde, pe cealaltă în mijlocul unei fântăni arteziene, pe a treia undeva lângă drumul țării ca o piatră de amintire, precum sarcofagele vechilor greci. Semiîntunericul și lumina Lunii rezolvă în fantezia noastră problema pe care un artist izbutește rar sau deloc să o rezolve față în față cu anturajul și epoca sa, astfel ca lucrările sale să se regăsească într-o ambianță adecvată. Dintr-un colț apare chitara și vioara. Brâncuși face muzică, știe cânta la chitară și vioară. Și cântă. Auzim plânsul sufletului românesc amar, acea muzică românească pe care Bartók a făcut-o artistică și occidentală, și plânsul aceluia suflet românesc pe care Brâncuși l-a făcut un suflet artistic și occidental.”

Castanele se remarcă prin conținutul bogat în potasiu și pentru cantitatea scăzută de sodiu, fapt pentru care sunt benefice pentru persoanele care suferă de hipertensiune și tulburări cardiovasculare. De asemenea, conțin o cantitate semnificativă de fier, dar și magneziu, calciu, fosfor, zinc și cupru.

Castanele scad riscul de infarct, tratează varicele și întăresc mușchii

Castanele își fac apariția în prima parte a sezonului de toamnă. Coapte sau sub formă de piure ele aduc un beneficiu real sănătății și tratează diferite afecțiuni.

Castanele sunt pline de vitamine, îmbunătățesc digestia și ne dau energie.

Ce sunt varicele?

În limbaj popular, prin "varice" se înțelege dilatarea anormală a venelor superficiale de la picioare. Din punct de vedere medical, varice înseamnă orice dilatare a unei structuri venoase, existând varice esofagiene (foarte frecvente la alcoolici), varice hemoroidale (hemoroizi) etc. Orice zonă a organismului poate prezenta varice în structura sa venoasă.

Varicele de la membrele inferioare sunt cele mai obișnuite, deoarece este zona cea mai îndepărtată de inimă și trebuie să suporte o presiune mai mare. Varicele pot fi profunde sau superficiale.

Înainte de toate, trebuie să ținem seama că producerea varicelor se datorează în mod fundamental debilității peretelui venos. Dacă acesta ar fi suficient de rezistent, nu s-ar dilata la orice mărime a tensiunii interne.

Alți factori care influențează apariția varicelor este creșterea presiunii venoase. Este logic să te gândești că un tub elastic se dilată la creșterea presiunii lichidului din interior. În cazul varicelor, această dilatare devine cronică. Contrar logicii primare, dilatarea venelor nu produce o fluiditate mai mare a circulației sanguine, ci mai degrabă se întâmplă invers, deoarece, dilatăndu-se, valvele interne ale venelor nu mai pot împiedica refluxul sângelui venos. Acesta încetinește circulația și produce o anumită predispoziție spre tulburări de coagulare a sângelui.

În mod frecvent, după o sarcină, venele de la picioare devin proeminente, umflate și albastrii. În cazul acesta ceva mai grave, apar paresteziile (amorțeli) ale piciorului și labei, chiar dureri înțepătoare. În cazuri și mai grave, pot să apară rani greu de vindecat, cu o evoluție lentă și cu un înalt risc de a suferi tromboză venoasă. Simptomul comun tuturor suferințelor varicoase ale membrilor inferioare este edemul (umflarea) care începe de obicei de la călcâie, în momentul culcării și se extinde în mod progresiv pe măsură ce se diminuează circulația sanguină.

Există împrejurări care favorizează apariția varicelor. Sarcina produce o creștere a presiunii venoase periferice din trei motive. Primul este că în organismul femeii gravide are loc o creștere globală a cantității de sânge, ceea ce produce o ușoară creștere a presiunii venoase. Al doilea motiv, mai important, este că fătul apasă pe venele membrilor inferioare, în zona inghinală, ceea ce produce o semiobstrucție, îngreunând circulația sângelui venos spre vena cavă. Are loc o creștere de presiune la nivelul membrilor inferioare mult mai mare decât cea produsă în brațe. Un al treilea factor care poate contribui la creșterea presiunii interne este constipația, atât de frecventă în cazul gravidelor.

La persoanele în vârstă, apariția varicelor este frecventă din cu totul alte motive. La aceste persoane, problema principală este reducerea circulației periferice atât prin artere, cât și prin vene. Faptul că vedem doar varicele superficiale, ne poate face să credem că numai acestea au varice. Însă piciorul are vene superficiale și vene profunde, iar

creșterea presiunii interne și debilitatea peretelui vascular se produc la ambele nivele.

Beneficiile castanelor comestibile

Castanele comestibile (*Castanea sativa*), spre deosebire de castanele sălbatice, sunt dulci la gust bogate ca aromă și aduc multe beneficii sănătății. Au fost o sursă principală de hrană în multe culturi, în special în China, Coreea, Japonia și țările din jurul Marii Mediterane. Grecii, de exemplu, consideră castanele superioare migdalelor, alunelor și nucilor din punct de vedere nutritiv și terapeutic.

Medicul și nutriționistul german Heupke, considerat unul dintre fondatorii școlii germane moderne de nutriție, le-a dat castanelor numele de "mici pâini pe care ni le oferă natura".

Castanele sunt disponibile în această perioadă și pot fi găsite în variate rețete, cea mai populară și cea mai simplă rămânând coacerea timp de 20 de minute în cuptorul de acasă.

Reprezintă o sursă foarte bogată de carbohidrați (37,4%), fiind comparabilă numai cu leguminoasele și cerealele. Acești carbohidrați sunt formați în principal din amidon (85%) și zaharoză (15%). De asemenea, castanele conțin proteine (2,42%) și grăsimi (2,26%), majoritatea fiind mono și polinesaturate.

Cu toate că nu conțin vitamina E și doar puțină vitamina A, sunt destul de bogate în vitamina C și, mai ales, în vitaminele complexului B.

Castanele se remarcă prin conținutul bogat în potasiu și pentru cantitatea scăzută de sodiu, fapt pentru care sunt benefice pentru persoanele care suferă de hipertensiune și tulburări cardiovasculare. De asemenea, conțin o cantitate semnificativă de fier, dar și magneziu, calciu, fosfor, zinc și cupru.

Baia de picioare cu frunze și fructe de castan întărește vasele de sânge și tratează inflamațiile.

Toate părțile castanului, dar îndeose-

bi fructele conțin un complex chimic numit Escina, care normalizează permeabilitatea vaselor de sânge, cauza multor procese inflamatorii.

Castanele nu conțin gluten, motiv pentru care multe alimente fără gluten conțin castane.

Concluzionând, se poate spune că spre deosebire de alte nuci și semințe, castanele au un conținut relativ scăzut în calorii, căci conțin mai puține grăsimi, dar sunt mai bogate în minerale, vitamine și fitonutrienți, care aduc beneficii pentru sănătate.

Alte afecțiuni în care este util consumul de castane sunt: surmenajul fizic, arterioscleroză, hipertensiunea arterială, diareea, insuficiență renală.

Câteva idei de consum

Castanele pot fi adăugate în alături cu făină integrală pentru a obține pâine cu castane. O altă modalitate de consum este aceea în care le coacem, le decojim și le mixăm alături de caju, sirop de agave și cacao pentru a face bombonele (prin rularea compoziției) sau un blat de tort fără coacere, simplu, delicios și cremos.

Castanele pot fi adăugate în supe sau umpluturi (bucătăria franțuzească include multe rețete cu castane) sau pot fi măcinate și adăugate în cerealele de dimineață sau smoothie-uri. O altă idee de rețetă cu castane este aceea de piure. Așa cum faceți piure de cartofi (mult mai sărac în nutrienți decât cel de castane), tot astfel puteți pregăti și piureul de castane, pentru a-l asorta la orice fel principal. Piureul de castane este recomandat și pentru copii sau persoane aflate în post.

Culegerea castanelor comestibile se face de la sfârșitul lunii septembrie și până la începutul lunii noiembrie, fiind disponibile în stare proaspătă chiar și în postul Crăciunului.

Castanele se conservă foarte bine, chiar și câteva luni în congelator.

Ing. chimist Mircea Georgescu
Tel.: 0721202752

MELISSA - Magazin produse naturale pentru sănătate

Este mai ușor să previi decât să tratezi o boală...

Experiență de peste 10 ani în slujba sănătății dumneavoastră!

Informații: 0721.202.752
Adresa: Satu Mare, str. Cuza Vodă, nr. 12
(vis-a-vis de Poliție)

Merele gutui ajută la stabilizarea presiunii sângelui

Simțim mai ușor intrarea în anotimpul rece când în casă plutește aroma de gutui coapte. Căci da, în luna octombrie vedetele sunt aceste fructe dulci acrișoare, pline de vitamine.

Despre gutui numai de bine. Studii noi și diverse arată că sunt de folos atunci când vrem să scădem în greutate, atunci când avem probleme cu digestia, cu nivelul colesterolului crescut, îmbunătățesc rezistența sistemului imunitar. De asemenea, se pare că au efect antiinflamator, îmbunătățesc calitatea pielii, scade presiunea arterială, previn reacțiile alergice și stimulează sistemul cardiovascular. De gustul și beneficiile nutriționale ale gutuilor se mai bucură și locuitorii unor țări precum Uzbekistan, Armenia, Turcia, Ungaria, Macedonia și vecinii lor. Se pare că în Antichitate, unele popoare confundau gutuile cu merele. Legendă sau nu, se spune că Afrodita a ieșit din spuma mării cu un coș de gutui, iar acum grecii oferă la nuntă gutui.

Mare atenție, pentru a beneficia de beneficiile nutriționale ale gutuilor, nu trebuie să le curățați ce coajă. Aceasta conține nutrienți benefici.

Acest fruct galben este o sursă bogată de vitamina C, zinc, potasiu,

cupru, fier și fibre dietetice (pentru dietă). De asemenea, gutuia este bogată în compuși organici precum catehină, epicatehină și alți variați fitonutrienți, care contribuie cu toții la beneficiile pentru sănătate ale gutuui.

Au abilitatea de a ajuta la refacerea pielii

Dacă nu ai respectat regulile de bună purtare la plajă și ai făcut băi de soare, atunci trebuie să abuzezi de gutui proaspete. Au abilitatea de a ajuta la refacerea pielii după expunerea la UV. Noi sperăm însă că ai avut grijă de sănătatea pielii și că veți consuma gutui pentru a îi menține tinerețea – au efect antirid. Chiar și persoanele care au probleme cu bolile intestinale, de tipul diverticuli, trebuie să consume gutui pentru a ameliora simptomele.

Foarte important, cei care au variații de tensiune arterială trebuie să se aboneze la gutui, deoarece ajută la stabilizarea presiunii sângelui. De la acest fruct totul este folositor, chiar și sămăburii atunci când vrem să facem peltea. Însă, dacă obișnuiați să îi consumați, trebuie să știți că aceștia conțin urme de acid cianhidric (un tip de cianură), la fel ca și migdalele amare. Deci, nu este recomandată ingestia mai multor semințe.

ATO MEDICAL VEST

În relație contractuală cu Casa de Asigurări de Sănătate, oferă produse decontate total sau parțial

Ne găsiți în Satu Mare,
str. Gheorghe Lazăr,
nr. 1, jud. Satu Mare,
și la tel/fax: 0261/726.101,
mobil - 0737.518.461
0720.047.485

Orar:
luni - vineri
8:00 - 16:00

Buchetele de flori pentru acest sezon sunt foarte simple, minimaliste, cu un singur tip de floare, oferindu-i miresei confort și lejeritate. Pentru a accentua acest aspect, se poate merge pe o singură floare în mâinile miresei.

Rochiile de mireasă pentru sezonul toamnă-iarnă 2016-2017

Rochiile de mireasă pentru sezonul toamnă-iarnă 2016-2017 sunt caracterizate de diversitate, contraste și vor parca mai mult ca niciodată să transforme ziua cea mare, într-una cu adevărat memorabilă.

Haideti să parcurgem împreună, cele mai importante tendințe ale acestui sezon!

Decolteuri adânci

Chiar dacă aceste decolteuri poate nu mai impresionează foarte mult ochiul uman, fiind prezente cam peste tot, situația se schimbă când le vedem provocatoare și intrigante în designul unei rochii de mireasă. Prezența lor neconvențională asociată cu mâneci diferite ca lungimi, design sau chiar fără mâneci, ne îndepărtează de imaginea modestă a miresei cu care eram obișnuiți. Au fost văzute mâneci lungi, curele late, eșarfe de satin, inserții broderii cu cristale, mătase, dantele, fără bretele.

Voaluri

Încă există mirese care își doresc să intre cu voalul pe față și apoi, în cadrul ceremoniei să fie descoperite, o scenă prezentă mai mult în filme, dar care se dorește a fi adusă în viața reală, odată cu sezonul toamnă-iarnă 2016-2017. Unii designeri au dat o nouă interpretare: au dus voalul de pe cap și l-au atașat în spate, ceea ce este considerată o revoluție în voalurile rochiilor de mireasă. Au fost văzute voaluri la rochii de mireasă scurte – făcându-le cu adevărat grandioase, rochii transparente la piept și cu centuri cu cristale, motive florale aplicate.

Elemente transparente

O altă mare tendință a acestui sezon sunt rochiile de mireasă transparente sau având elemente transparente, poate puțin cam îndrăznețe pentru invitații mai în vârstă. Au fost văzute teme florale, tuluri diafane, dantelă la corset, decolteuri bandeaș unii designeri au lăsat la vedere nu doar pieptul, talia sau picioarele, ci și soldurile.

Cape grandioase

Trecem puțin de latura romantică a tendințelor rochiilor de mireasă toamnă-iarnă 2016-2017 și îmbrățișăm un sentiment grandios și eroic, cu ajutorul capelor. Avem mirese puternice cu puteri supranaturale, o tendință puternică a acestui sezon, fiind văzute cape din satin din oțel albastru, aripi de înger pe spate, aplică florale, influențe sport, mătase, broderii aurite.

Bijuterii par

Poate mai mult ca în niciun sezon, accesoriile și bijuteriile de păr s-au regăsit în sezonul toamnă-iarnă 2016-2017, dând un aspect fermecător părului miresei și făcând din voal un accesoriu nefolositor. Atenția la detalii, împreună cu motivele botanice, elementele arabe, micile coroane completează imaginea miresei în această frumoasă zi, oferindu-i un aspect delicat de prințesă.

Fără umeri

Tendința "fără umeri" este destul de prezentă în rochii, topuri, costume de baie, așa că, nu puteau "scapa" rochiile de mireasă pentru acest sezon. Cu toate acestea, dacă analizăm puțin, vom observa că întotdeauna rochiile de mireasă fără umăr au fost printre cele mai apreciate și au fost preferatele reginelor, duceselor; este tendința care îmbină perfect

senzualitatea și eleganța, mai ales că în acest sezon, le regăsim în cele mai moderne interpretări. Astfel, avem flori din paiete pe rochii, rochii din mătase, combinații cu mâneci lungi diafane și decolteuri în formă de V, design care face să stă în picioare accidental pe umeri.

Picioare descoperite

Tăieturile cât mai înalte, în față sau în lateral pentru a descoperi un picior sau pe ambele, fac parte din tendințele sezonului toamnă-iarnă 2016-2017, o tendință îndrăzneță care este prezentă și în ținutele de cocktail și în cele de zi cu zi. Unii designeri au făcut rochii de mireasă cu slitul închis atunci când se stă în picioare, pentru că la o simplă

mişcare acestea să se vadă. Au fost folosite multe volănașe aerisite care intrigă și flirtează, efectul dublându-se când rochia nu are nicio susținere.

Flori 3D aplicate

Temele florale în rochiile de mireasă merg în aproape orice sezon, iar sezonul 2016-2017 nu face excepție, mulți desig-

neri găsim și inspirația în natură și frumusețea ei. Au fost văzute multe motive florale, printuri florale, flori 3D aplicate de la petale mici la flori delicate și masive, organza având broderii din petale complicate, flori care mărginesc decolteurile, trandafiri supradimensionați, detalii ascunse sub peplum.

Franjuri

Plecând de la tendințele din toamna 2015 și regăsindu-i de atunci în orice sezon sub diverse interpretări, fie că vorbim de vestimentații obișnuite, accesoriile sau rochii de mireasă, franjurii reprezintă tendința boemă și spiritul liber al acestui sezon. Pentru toamna-iarnă 2016-2017, s-au văzut franjuri în cascadă, în partea din spate a rochiilor din satin, stiluri tribale pe rochii mini.

Buchete omogene

Buchetele de flori pentru acest sezon sunt foarte simple, minimaliste, cu un singur tip de floare, oferindu-i miresei confort și lejeritate. Pentru a accentua acest aspect, se poate merge pe o singură floare în mâinile miresei.

Mâneci care flutură

Această tendință retro și care flirtează prin aspectul său, este expresia ideală a stării acestei zile speciale, sărbătorind atmosfera celestă. Pentru acest aspect al mânelor, tulul, dantelă, materialele ușoare și diafanul, sunt ideale. Au impresionat rochiile cu dantelă de fildeș și poale asimetrice, rochii albe pure minimaliste, mâneci delicate, văzute la Claire Pettibone, Sarah Seven, Matthew Christoph.

Fuste detașabile

Multifuncționalitatea rochiilor de mireasă din sezonul toamnă-iarnă 2016-2017 este scoasă în evidență de fustele detașabile. Multe dintre noi apreciem straturile sau toate elementele detașabile ale unui palton sau poate rucsac, dar și mai mult, putem aprecia acest concept de 2 în 1 al rochiei de mireasă.

Pene

Multă pasiune și delicatețe cu aspect luxuriant, în aceste rochii de mireasă care folosesc penele fragile, reprezentând una din tendințele cele mai luate în seamă ale sezonului toamnă-iarnă 2016-2017. Penele au fost puse în diverse locuri ale rochiilor de mireasă, în funcție de imaginația fiecăruia, asociate cu mătase albă, dantelă, decolteuri care creează iluzii florale, mixturi cu elemente transparente, dar și anumite design-uri care ne introduc într-o atmosferă medievală.

Mâneci clopot

Mânele clopot au fost la modă la începutul anilor 2000, au revenit în acest sezon și în tendințele vestimentare ale acestui sezon, dar și în zona rochiilor de mireasă. Găsim în tendințele rochiilor de mireasă toamnă-iarnă 2016-2017, mâneci clopot având diferite lungimi și în forme diverse. Au fost văzute rochii de mireasă din organza cu flori aplicate, flori 3D aplicate cu scopul de a înlocui mânușile, flori irizate.

Asimetrice

Având inspirație anii '80, rochiile de mireasă asimetrice se regăsesc în tendințele toamnă-iarnă 2016-2017, degajând grație și îndrăzneală. Astfel, mulți designeri au aderat la această tendință chic, care imprimă rochiei de mireasă eleganță, pornindu-se de la rochii mai scurte care au crescut gradual, până la trenea; au fost folosite încrețituri și a fost accentuată talia.

PICTURĂ

Un fost colaborator și apropiat al lui Adrian Ghenie a demontat mitul numărul 1 cu care se confruntă artistul, acela că face o adevărată avere din vânzarea tablourilor.

Pentru ultimul tablou vândut al artistului, "Nickelodeon", pasionații de artă s-au luptat "la sânge" în cadrul licitației organizată de casa de licitații Christie's: de patru ori a crescut valoarea tabloului față de estimarea maximă inițială. Tabloul a fost vândut cu 9 milioane de dolari.

Pictorul băimărean Adrian Ghenie a fost trecut între maestrii artei românești

Cel mai așteptat eveniment al sezonului pe piața de artă din România - Licitația de Toamnă, Top 100 mari maestri ai artei românești - va aduce în prim-plan un contemporan de acum celebru: Adrian Ghenie. Pictorul băimărean a cucerit Londra pe 6 octombrie cu ocazia unei licitații organizate de celebra Casă Christie's, o lucrare de-a sa fiind adjudecată pentru extraordinara sumă de 7,109,000 £.

Licitatia de Toamnă va aduce în atenția participanților opere unice ale unor artiști celebri, de la clasicul Nicolae Grigorescu până la cel mai performant pictor contemporan, Adrian Ghenie. Artmark invită toți pasionații de artă, colecționari ori simpli consumatori să ia parte la acest eveniment marți, 25 octombrie 2016, ora 20:00, la Athénée Palace Hilton.

Peste 7 milioane de lire pentru "Nickelodeon"

La numai 39 de ani, Adrian Ghenie e pe lista scurtă a celor mai mari case de licitații din lume, iar lucrările sale sunt achiziționate și expuse de cele mai mari și cunoscute muzee. Cel mai recent record înregistrat de opera lui Ghenie a avut loc cu câteva zile în urmă, la data de 6 octombrie 2016, cu ocazia unei licitații londoneze, una dintre cele două lucrări participante, "Nickelodeon", fiind adjudecată pentru 7,109,000 lire sterline.

Adrian Ghenie va fi prezent în Licitația de Toamnă a casei Artmark, dedicată unui top de 100 artiști români cel mai bine tranzacționați în piața românească ori în cea internațională, de la clasicii Grigorescu și Aman la modernii Tonitza și Șirato, până la arta contemporană reprezentată de Țuculescu, Paul Neagu, Bernea ori Ghenie.

O superbă lucrare semnată de Ghenie, din prima perioadă de maturitate stilistică a artistului, intitulată „Christ”, are o valoare estimativă conservatoare, adaptată stadiului de dezvoltare a pieței românești de artă, fiind cuprinsă în intervalul 12.000 - 18.000 euro.

Se licitează și un scaun sculptat de Brâncuși

Un scaun sculptat de Constantin Brâncuși este vedeta licitației de toamnă „Top 100 mari maestri ai artei românești”, organizată de Artmark pe 25 octombrie în Capitală.

Potrivit catalogului licitației, scaunul decorat cu grifoni și cap de copil este estimat la prețul de 70.000 - 100.000 de euro.

Între lucrările estimate la sume mari se regăsesc și: „Fetița cu bonetă albă” de Nicolae Tonitza, la 40.000 - 60.000 de euro, „Întoarcerea de la târg” de Nicolae Grigorescu, la 25.000 - 45.000 de euro, „Legendă - Toamnă la Ștefănești” de Ion Țuculescu, la 30.000 - 50.000 de euro, „Ghivece cu flori și pensule” de Alexandru Ciucurencu, la 9.000 - 15.000 de euro, „Autoportret” de Sabin Bălașa, la 10.000 - 15.000 de euro, „Garofale roșii” de Gheorghe Petrașcu, la 12.000 - 18.000 de euro, „Pod la Veneția” de Corneliu Baba, la 8.000 - 12.000 de euro, „Gladiole” de Nicolae Tonitza, la 9.000 - 15.000 de euro.

În 6 octombrie 2016, în cadrul unei licitații londoneze a Casei Christie's, lucrarea lui Adrian Ghenie - "Nickelodeon" a fost adjudecată pentru 7.109.000 lire sterline

Cât câștigă, de fapt, un artist de succes?

Un fost colaborator și apropiat al lui Adrian Ghenie a demontat mitul numărul 1 cu care se confruntă artistul, acela că face o adevărată avere din vânzarea tablourilor.

Pentru ultimul tablou vândut al artistului, "Nickelodeon", pasionații de artă s-au luptat "la sânge" în cadrul licitației organizată de casa de licitații Christie's: de patru ori a crescut valoarea tabloului față de estimarea maximă inițială. Tabloul a fost vândut până la urmă cu aproximativ 9 milioane de dolari.

Cristian Neagoe este consultant cultural și specialist în relații publice. În 2015 a coordonat comunicarea pentru proiectul Darwin's Room, de Adrian Ghenie, care a reprezentat România la Bienala de Artă de la Veneția. Neagoe a explicat pe pagina sa de Facebook că, de fapt, Adrian Ghenie nu câștigă atât cât se vehiculează în presă.

"Banii din tranzacțiile de pe piața secundară de artă nu ajung la artist, ci la vânzător. Procesul e următorul:

1. Artistul creează o lucrare.
2. Lucrarea e vândută direct de artist sau de galeristul său. Banii sunt de obicei împărțiți 50%-50% între artist și galerist.
3. Cumpărătorul o ia fie pentru plăcerea personală, fie pentru a o vinde mai departe profitabil când cota artistului a crescut suficient.
4. Aici ajungem la Piața Secundară de Artă. Ce-i aia piață secundară? E locul unde se fac tranzacții cu lucrări care au fost vândute cel puțin o dată. Târgurile și casele de licitații sunt spațiile predilectate unde se desfășoară tranzacții pe piața secundară.
5. Prețul inițial de vânzare (direct din studioul artistului sau din galerie) e

de obicei de zeci de ori mai mic decât prețul cu care o lucrare ajunge să fie vândută la marile case de licitație.

6. Doi jucători domină piața caselor de licitație: Sotheby's și Christie's. Ele selectează foarte atent lucrările pe care le vând, aduc pe scenă doar cele mai importante sau vandabile nume și fac din licitație un spectacol în sine.

7. Banii sunt încasați de colecționarul sau dealer-ul care a vândut lucrarea, iar casa de licitații primește la rândul ei un comision consistent - între 12 și 25% din prețul de vânzare al lucrării. În mod ironic, chestia asta se cheamă Buyer's Premium - Newspeak curat.

8. Dacă un artist sau o galerie are o firmă înregistrată în Uniunea Europeană (prin care vinde lucrări), legislația europeană (care variază întrucâtva de la o țară la alta) nu permite artistului să primească mai mult de 12.500 euro din prețul cu care a fost vândută o lucrare pe piața secundară de artă - oricât de mare ar fi acest preț. În procente, echivalentul ar fi 0,15% pentru "Nickelodeon". Cu banii aștia, artiștii de calibrul lui Ghenie reușesc cel mult să-și plătească niște impozite.

9. Pentru artist, singurul câștig indirect al acestor tranzacții fabuloase este o creștere a cotei de piață. Dar cota de piață e ceva extrem de sensibil și de efemer. Artistul poate ieși rapid din grații dacă nu mai performează, cam așa cum se întâmplă și cu fotbalistii (apropo, nici fotbalistii nu primesc sumele imense care se vehiculează la transferurile dintre marile cluburi - poate așa e mai simplu de înțeles pentru trusturile de presă din România).

În 2008, când Ghenie realiza Nickelodeon, cota lui de piață era mult mai redusă. Chiar și acum, când e unul dintre cei mai cunoscuți artiști în viață din lume, Ghenie vinde o lucrare cu câteva zeci sau sute de mii de euro. De pildă,

ca să participe la subscripția națională pentru Cuminenția Pământului, Ghenie a donat o lucrare care a fost vândută de Galerie Thaddaeus Ropac cu 100.000 euro. Peste câțiva ani veți auzi, poate, că a fost revândută la licitație cu 11 milioane de euro - cât Cuminenția Pământului a lui Constantin Brâncuși. Cam așa merg lucrurile", a explicat Cristian Neagoe pe pagina sa de Facebook.

Taina reușitei lui Ghenie

Adrian Ghenie s-a născut în 1977 la Baia Mare. În anul 2001 a absolvit Universitatea de Arte din Cluj-Napoca și a fondat în 2005, împreună cu Mihai Pop, Galeria Plan B, extinsă ulterior și în Berlin.

Plan B a organizat pavilionul românesc la Bienala de la Veneția din 2007, iar în 2008 a deschis un spațiu expozițional permanent la Berlin, o premieră pentru o galerie românească în străinătate. Adrian Ghenie și-a împărțit până în 2013 viața între România și Germania, însă, în cele din urmă, a ales Berlinul, unde este considerat reprezentantul noului val al artei vizuale românești.

Tabloul său "Regele" a fost vândut la o licitație din iunie 2013, de la Londra, cu 212.238 de euro. Totodată tabloul "Dr. Mengele 2" a fost vândut pentru 140.747 de euro la Licitația de artă contemporană organizată la Londra, de casa de licitații Sotheby's.

În iulie 2014, tabloul „The Fake Rothko”, pictură realizată în ulei pe pânză, semnată și datată 2010, a fost cumpărat cu 1,77 milioane de euro (1,43 de milioane de lire sterline). În 10 februarie 2016, tabloul "The Sunflowers in 1937", pictură inspirată de lucrarea celebrului pictor Vincent van Gogh "Floarea Soarelui" a fost vândută la prețul de 3.117.000 de lire sterline, stabilind un record pentru artistul român, spulberat

acum de "Nickelodeon".

Adrian Ghenie este un „produs” al Universității de Artă și Design de la Cluj, el având primele expoziții, ca și Mircea Cantor, Victor Man, Șerban Savu și alți colegi ai săi din generația tânără de artiști plastici, la Galeria Plan B din Cluj pe care a și creat-o împreună cu pictorul Mihai Pop.

Vorbind despre arta lui Adrian Ghenie, Pavel Șușară a explicat: "Ceea ce nu s-a spus despre Ghenie este că el e babist. El, chiar dacă nu i-a fost elev direct, vine pe linia imaginărilor lui Corneliu Baba, prin Corneliu Brudașcu de la Cluj, care i-a fost discipol lui Baba. Brudașcu este un pictor extrem de rafinat, dar care a pus un soi de bemol la cheie asupra componentei sociale în care Baba era atât de ancorat. Ghenie preia rafinamentul lui Brudașcu având însă și angajarea existențială, tipul de crispă socială, de privire critică a istoriei pe care le avea și Baba. Lucrările lui Ghenie țin de zona dramatică a existenței, de latura coșmarescă și traumatizantă a istoriei. Trimiterile lui sunt spre Holocaust, dar și spre Gulag, spre atrocitățile comunismului. Adrian Ghenie sancționează aberația istoriei, care nu are cum să fie trecută cu vederea. Or, acest gen de imaginar se potrivește foarte bine cu lumea de azi, aflată în convulsie.

Lucrările lui Ghenie au venit mănășă pe furia, pe nemulțumirea socială a omului modern. Baba, de pildă, a pornit pe piața de artă umăr la umăr cu Ciucurencu, fiind chiar cu un pas în urma lui. Ciucurencu este un pictor solar, bucurios, pe când Baba, un posac. Ei bine, azi, Baba l-a depășit cu sută la sută pe Ciucurencu pentru că pictura lui Baba este pentru momentele de derută, pentru vremurile încrâncenate, de confuzie socială și politică. Exact ca Ghenie. Și el ne vorbește despre dramatismul unei lumi care și-a pierdut echilibrul, care și-a pierdut reperiile, care trăiește într-o istorie ostilă. Oamenii au apreciat la Ghenie anvergura întrebărilor și seriozitatea propunerii. Mai trebuie spus că el e un excepțional stăpânitor al limbajului plastic, are o foarte bună manualitate și abilitate tehnică pe lângă imaginărilor său complex și discursul metafizic prin care conturează atât de bine convulsiile lumii de azi".

Președintele Universității de Artă și Design din Cluj, Ioan Sbârțiu, care i-a fost profesor lui Adrian Ghenie, a declarat: "Școala de pictură de la Cluj a ajuns acum un brand mondial. Este un grup mai mare de pictori din generația lui Ghenie sau din generații apropiate, care expun deja în marile muzee și galerii ale lumii. Pentru noi, profesorii lor, este un mare motiv de mândrie. Gândiți-vă că numai la Londra sunt peste 20.000 de studenți la pictură, nu mai vorbim de New York, și nu ajung să aibă asemenea succese. La 35 de ani să ai expoziție permanentă la Centrul "George Pompidou" din Paris sau să ți se vândă lucrările cu peste un milion de euro pe la noi prin România nu prea vezi. Toată lumea mă întreabă care e secretul succesului acestor băieți. Nu e nici un secret. Multă muncă. Talente sunt multe prin România, dar mai trebuie și puțină disciplină, rigoare și multă muncă. Eu, cunoscându-mi studenții, sunt încredzător și vă asigur că veți mai auzi despre mulți alți absolvenți ai Școlii de la Cluj care vor face carieră în lume. Cât despre Adrian Ghenie, vă spun doar atât: de acum încolo, sub un milion lucrare nu va mai scădea."

Vasile A.

În premieră, a citit din creațiile sale un grupaj de poeme Andrei Sălăjan. El a mărturisit că un mentor al său a fost regretatul om de cultură Ioan Gavrițaș. După ce a prezentat câteva din scrierile sale, Andrei Sălăjan a spus că se bucură că a fost îndrumat spre cenaclul "Afirmarea".

LITERATURĂ

Cenaclul Afirmarea implementează un proiect susținut de Primăria Satu Mare

Este vorba de un concurs literar în memoria lui Ilie Sălceanu, realizarea unei antologii și a unui CD

Miercuri, 12 octombrie, membrii cenaclului "Afirmarea" s-au reunit la Centrul Cultural "G. M. Zamfirescu" din Satu Mare în cea de-a doua ședință a atelierului din această stagiune.

În prima parte a ședinței au fost dezbătute o serie de probleme de natură organizatorică, făcându-se referire la proiectele care urmează să fie derulate în viitorul apropiat, până la sfârșitul anului în curs.

Detalii despre proiect

Președintele cenaclului, jurnalistul și prozatorul Ioan Coriolan Anițaș, a făcut cunoscut faptul că s-au obținut de la Primăria Satu Mare, prin Centrul Cultural G.M. Zamfirescu, fonduri pentru implementarea unui proiect cu trei componente: organizarea unui concurs de creație literară - proză scurtă, rezervat elevilor de liceu, în memoria marelui prozator care a fost Ilie Sălceanu, realizarea și editarea unei antologii, nu în ultimul rând, realizarea unui CD cu muzică folk pe versuri ale poezilor sătmăreni.

Au fost stabilite detaliile concursului literar în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Satu Mare. O altă componentă a proiectului se referă la noul CD al Georgetei Govor, care conține muzică folk pe versurile poezilor sătmăreni. Cenaclul mai are în vedere editarea unei antologii în care să apară membrii activi ai cenaclului, aceștia urmând să suporte 30% din cheltuielile de editare. Materialele pentru antologie urmează să fie trimise pe suport electronic până la data de 31 octombrie 2016.

Andrei Sălăjan a citit poeme

În partea a doua a ședinței, în premieră, a citit din creațiile sale un grupaj

Membri ai Cenaclului Afirmarea, prezenți la ședința din 12 octombrie

de poeme Andrei Sălăjan. El a mărturisit că un mentor al său a fost regretatul om de cultură Ioan Gavrițaș. După ce a prezentat câteva din scrierile sale, Andrei Sălăjan a spus că se bucură că a fost îndrumat spre cenaclul "Afirmarea".

Poemele citite au fost primite cu rezerve de către cenaclisti. Ioan Anițaș le-a considerat proză ritmată și l-a sfătuit pe autor să încerce să scrie proză. Gheorghe Cormoș a subliniat că unele poeme sunt de revoltă și a recomandat ca autorul să lase poezia să curgă de la sine și să nu folosească rimele forțate.

George Terziu a explicat care sunt caracteristicile unei poezii. Poezia bună este aceea care reușește să surprindă ci-

torul. A apreciat sentimentele nobile ale autorului, rimele lui interioare, nefiind în concordanță cu exprimarea directă, așternută pe coala de hârtie.

Deosebit de bine primit în cadrul ședinței a fost momentul poetic susținut de Cornel Burcea, care din nou a surprins în stilul lui caracteristic, recitând câteva poezii bine scrise, poezii model, din creațiile lui Vasile Militaru.

Apoi Gheorghe Cormoș a citit trei poeme din creația sa: "Fior", "Aer", și "O toamnă babiloniană". Cornel Burcea a comparat aceste poezii "cu o palincă bună care nu răcăie gâtlejul", "o apă care curge lin". George Terziu a remarcat unitatea poemelor, cu "repetări de imagine", în fapt un lait motiv. Poetul se simte de-

osebit de bine în universul său poetic. Îl manipulează așa cum vrea. În poeziile sale Gheorghe Cormoș "are obsesii, recreează lumea". Liliana Lazăr Doboș a opinat că poeziile lui Gheorghe Cormoș "se aseamănă cu cele ale lui Urmuz, este o poezie frumoasă, sentimentală". Ioan Andreica a avut opinii în bună parte contrarii, comparativ cu cele exprimate de antevorbitori. Ca întotdeauna, Ioan Sălăjanu a dat citire unor epigrame la adresa membrilor cenaclului.

Printre participanții la reuniunea atelierului îi menționăm pe: Georgeta Govor, Mihai Sas, Claudiu Govor, Cecilia Sas, Angela Munteanu, Rodica Cuc, Carol C. Koka, Florin Leșcu.

Coriolanu Barbur

Ioan Sălăjanu - Tipu, rondeluri

Rondelul epigramistului sărac

Poetului Ioan Nistor

Să fii sărac lipit, nu e o dramă
Că dormi ușor, cuprins de dulci visări
Și liniștit plutești spre-albastre zări,

Nu-ți risipești viața jos, în crama.

Nu bei Cotnari, Jidvei, nu mănânci pas-tramă
Nu te întorci acas' pe trei cărări
Să fii sărac lipit, nu e o dramă
Că dormi ușor, cuprins de dulci visări

Bei doar un ceai amar de căcădări*
Și-atunci a vieții tale panoramă
E ascuțită ca o epigramă
Născută din orgolii și frustrări.

Să fii sărac lipit, nu e o dramă
Că dormi ușor, cuprins de dulci visări.

Măceșe

Rondelul unei biciclete

Părea un Don Quijote de Sătmăr
Călare pe-o imaginată Rosinantă
Urcând cu bicicleta mica pantă
În spate cu trei bețe de pescar.

Când întâlnea o damă elegantă
Pe buze îi juca un răs ștregar
Părea un Don Quijote de Sătmăr
Călare pe-o imaginată Rosinantă

Când se oprea în drum la vechiul bar
O mângâia încet, ca pe-o amantă
Spunându-i: Tu ești cea mai importan-tă

Și-am să-ți aduc o sticlă de Cotnar
Părea un Don Quijote de Sătmăr
Călare pe-o imaginată Rosinantă.

Gheorghe Cormoș: poezii

Aer

ce să fac cu imaginea ta?
zilele-s scurte și au nume de flori.
cu o suflare mă pot înneca
în hăul fierbinte dintre culori

ce să fac cu imaginea ta?
noaptea-s albe purtătoare de plâns
sub o steluță mă poți reîncarna
într-un respir din ultimul sunt

ce să fac cu imaginea ta?
oglindea-i spart miroase a ram
tu ești plutire eu numai regata
în clar-obscurul acestui vacarm

Fior

Procesele pornesc spre mine
(Pentru a nu știu câta oară?!)
reglând de la egal la egal
legile vârtejuri
asudate în brațele boxelor australe
ale învierii ori morții...

Strecurate dintr-un Viu curat
în care nu te mai poți întoarce
umbrele lor îmbrăcate în neașteptare
ca o pioasă desumare

sparg ferestrele norilor
cadelfând în migrația întâiului timp
vestita pulbere de lut

Ai mei prieteni vechi și noi
printr-o cotropitoare amirare
vălesc în tranșeele autistelor zvonuri
spălând cu flamura fiorului alb
creuzetul memorie hămisite
de ocheada învrăjbirii
unde calea adevărului și teama
fac paradă trupezască

Procesele pornesc spre mine
numai tu ca o adiere de toamnă
ștergi cu ștergura vindecătoare
librația secretă a pleoapelor mele
de orfranda pucioasă
a Celui cu ochii neclipiți

Amurg

decântat pe două pleoape

Anii mei în ochii tăi
pulberi reci de sterejei
văruindu-mă cu sânge
pe lumina care plânge
între pleoape și cuprins
de aprinsul - neaprins

De aprinsul neaprins
stană într-un vis de sfînx
destupat dintre stihii
ca o noapte peste vii
ca o noapte peste vii
luminând pe cel dintâi

Anii mei în ochii tăi
salbe poleind polei
cu rugină dezgropată

dintr-o lacrimă de astră
în cuprins și între șoapte
asfințindu-mă din moarte.

Fundal

(o masă albă într-un aer alb
ca o față peste singurătate vegetală
configurează câmpul vizual de etern
locuit)

O masă albă peste care cineva
răsfoiește luminile din cărțile vechi
La dreapta câte-și trei iertătorii
rescriu îndoliați o înțelegere
sau o scrisoare de nună primire

La stânga
într-o arșiță declanșatoare
furia lor împotriva lor
sau o capcană în care respiră
toate iubirile și invidiile reci

În fundal noi
ce nimerim cu vârful inimii
Brânciul dublu face
să ne ciocnim cu cealaltă pereche
de ingeri înzăpeziți.

Un nou proiect în parteneriat cu Biblioteca Județeană și școlile generale

În vreme ce este în derulare un proiect complex, cu finalizare până la 31 decembrie, Cenaclul literar "Afirmarea" are în pregătire un alt proiect. Dacă primul proiect vizează elevii din clasele de liceu, cel de al doilea, cu implicarea Inspectoratului Școlar Județean, a Bibliotecii Județene și a altor instituții, se adresează elevilor din ciclul primar. Este vorba despre provocarea elevilor talentați în ale desenului, să ilustreze o posibilă carte de povești pentru copii.

Înainte de alte precizări și pe această cale provocăm cadrele didactice să intre în competiție cu elevii care au talent spre desen. În principiu proiectul este agreeat de o serie de instituții care acceptă să devină parteneri.

Pagină realizată de Ioan A.

Christy Turlington Burns, de la supermodel, la model de urmat

Frumusețea ei, care se apropie de perfecțiune, face deja parte din istoria modelling-ului. Dar metamorfoza din supermodel într-un model de urmat este propria ei realizare. La cei 47 de ani ai săi, Christy Turlington Burns a trecut cu pași siguri în actul secund al vieții, ca mamă, soție și susținătoare la nivel global a sănătății mamelor, fără a-și pierde însă statutul de etern simbol al modei.

Au cucerit lumea cu înfățișarea lor. Au apărut împreună pe copertele revistelor și în celebrul videoclip al lui George Michael din 1990, "Freedom". Este vorba de supermodelele Christy Turlington, Linda Evangelista, Naomi Campbell, Tatjana Patitz și Cindy Crawford. Și alte manechine fuseseră faimoase înainte dar nu în acea manieră, migrând din paginile revistelor pe micile ecrane, construindu-și propriile branduri și câștigând foarte mulți bani. Imaginea lui Turlington e cea care a lansat deja celebrul parfum Calvin Klein Eternity, în 1988. Cu toate acestea, nu i-a plăcut niciodată să fie numită supermodel, iar cei care o cunosc știu că este o persoană onestă, preocupată constant să evolueze.

Proiectul său de suflet, Every Mother Counts (EMC), o organizație non-profit înființată de Christy în 2010, este dedicat transformării maternității și nașterii într-o experiență sigură pentru femeile din întreaga lume. Faptul că în 2003 a supraviețuit unei hemoragii postpartum la nașterea fiicei sale a determinat-o să afle mai multe despre această problemă. Principala preocupare a organizației este să asigure accesul femeilor la transport, educație și provizii necesare nașterii. EMC a adunat 13 milioane de dolari până în prezent, bani pe care i-a folosit pentru a ajuta femei din 13 țări, inclusiv SUA, Haiti, Tanzania, India, Malawi, Bangladesh și Uganda.

Înainte de a fonda EMC, Turlington Burns a început un master în sănătate publică la Universitatea Columbia și a realizat un documentar, "No Woman, No Cry", în care a atras atenția asupra faptului că puținul sprijin acordat sănătății gravidelor a adus mortalitatea maternă la cifre îngrijorătoare la nivel global. „Christy este foarte frumoasă și carismatică, dar ceea ce o face să fie eficientă este expertiza ei,” spune Bobby Shriver, cofondatorul organizațiilor DATA și Red. „Trebuie să distingem între oamenii care donează bani sau participă la un eveniment – ceea ce este foarte bine – și cei ca mine, Christy sau Bono, care devin mai mult de atât. Ea a studiat statisticile îngrijorătoare despre mortalitatea maternă, a văzut cu câtă nedreptate sunt tratate femeile în unele țări și a decis să se implice.”

Pasionată de mișcare, Christy are multă energie și a călătorit deseori cu organizația umanitară CARE, a colaborat cu Red și a mers în Ghana și Kenya cu Shriver pentru a identifica problemele de sănătate cu care se confruntă femeile acolo. „Dacă cineva îmi spune că sunt filantropă, îl contrazic. Sunt mult mai activă decât consider eu că fac un filantrop. Eu vreau să creez conexiuni, să-mi dau seama cum funcționează lucrurile și să muncesc pentru a găsi soluții.”

Mama ei, Elizabeth, care a lucrat la o linie telefonică de ajutor pentru cei bolnavi de SIDA în anii '80, a fost inspirația ei în ceea ce privește activismul. Și Christy a susținut campanii legate de problemele de sănătate create de fumat, după ce tatăl ei a murit de cancer la plămâni. Ea a fumat timp de 10 ani, din adolescență până după vârsta de 20 de ani, adoptând obiceiul de la tatăl său. „La acea vârstă consideri că țigările sunt pentru oameni mari și sunt sofisticate. Pe vremea aceea nu existau telefoane mo-

bile, așa că manechinele beau cafea și fumau țigări. Este atât de ciudat să văd imagini cu mine fumând – nu mai are nicio legătură cu cea care sunt acum.”

A fost descoperită la vârsta de 13 ani, într-un magazin universal din Miami, și s-a mutat în New York în 1985, unde a întâlnit mai multe persoane care se aflau pe drumul spre succes. Mama ei a avut grijă de ea la începutul carierei sale, dar curând Christy a devenit independentă. Când tatăl ei s-a îmbolnăvit, câțiva ani mai târziu, surorile ei tocmai născuseră, așa că fotomodelul a avut grijă de familie. Strategia ei de ieșire din lumea modei a fost educația. După ce a studiat religie comparată și filosofie la New York University, absolvind „Magna cum laudae” în 1999, a pus pe picioare primele ei afaceri – o linie de produse cosmetice bazate pe principii ayurvedice și una de îmbrăcăminte pentru yoga, în colaborare cu Puma. Chiar dacă ambițiile ei nu au ajuns la final odată cu cariera de model, îi este recunoscătoare industriei de modă care i-a arătat cum să abordeze corect o carieră. „Cu cât înaintăm în vârstă, cu atât devenim mai puternică. Succesul meu a însemnat că puteam alege oamenii cu care doream să colaborez și alături de care preferam să-mi petrec timpul liber.”

Alături de soțul ei, actorul și regizorul Edward Burns, și cei doi copii ai lor (Grace, în vârstă de 12 ani, și Finn, în vârstă de 10 ani), Christy reușește să mențină un echilibru între viața profesională și familie. „Sunt foarte norocoasă. Am o familie minunată și am întâlnit bărbatul care a fost potrivit pentru mine, care mă respectă așa cum sunt eu.” Căsnicia ei funcționează tocmai pentru că fiecare îi acordă celuilalt suficient spațiu la momentul potrivit și se sprijină reciproc în profesie și în tot ce ține de pasiunile lor.

Cea care practică yoga de foarte mulți ani a devenit, în ultimul timp, pasionată și de atletism, îndeosebi de participarea la maratoane, o altă ocazie de a strânge fonduri din donații pentru organizația ei. Christy a alergat prima dată în 2011, când New York Marathon a contactat EMC pentru a le oferi 10 locuri în competiție. „Eforturile noastre fizice au fost enorme” însă echipa inițială formată din 10 membri a ajuns acum la aproape 100. „Nu pot spune că am fost o alergătoare, dar nu am vrut să am o echipă în maraton și să nu fac parte din ea. Alerg pentru Every Mother Counts.” Pe 9 octombrie, Christy a participat la al șaselea ei maraton, care a avut loc în Chicago, și se gândește deja la cele din 2017, Boston și Berlin. „Noi folosim alergarea la maraton în munca noastră pentru a arăta că distanța este o barieră în calea accesului femeilor la servicii medicale.”

Fostul supermodel nu se teme de îmbătrânire și a declarat că este împotriva operațiilor estetice. „În primul rând nu am timp de așa ceva. Iar în al doilea rând nu cred că arată bine toate aceste intervenții. Poate aș fi de altă părere dacă aș considera că aceste modificări îmbunătățesc înfățișarea, nu cauzează durere și nu transmit un mesaj greșit tinerelor. Dar nu pot spune că am văzut pe cineva care are astfel de intervenții și mi-a plăcut cum arată.”

Având în vedere că va implini 50 de ani în 2019, Christy nu se simte deloc demoralizată. Ea a luat decizia de a sărbători fiecare zi de naștere într-un loc în care nu a mai fost, făcând ceva în aer liber – drumeții, alergare sau alpinism. Chile și Patagonia sunt două dintre destinațiile aflate pe lista ei de dorințe. „Nu am fost îngrijorată de îmbătrânire la 16 ani și nu sunt nici acum, la 47 de ani. Este ceva prin care trece toată lumea. Mă bucur că cei din jurul meu mă văd că sunt relaxată și împăcată cu înaintarea în vârstă, nu nevrotică și îngrijorată. Pentru copiii mei voi fi mama care rareori trece pe la salonul de înfrumusețare și care nu-și vopsește părul. Să fii tu însăși, în cea mai bună variantă a ta, nu are nimic de-a face cu felul în care arăți.”